

Nepriklausoma

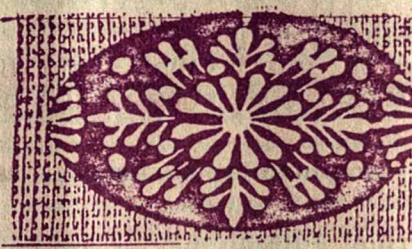
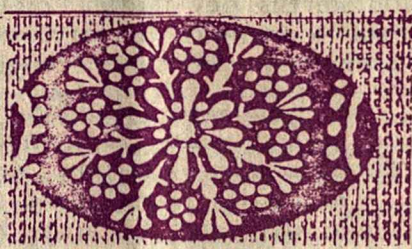
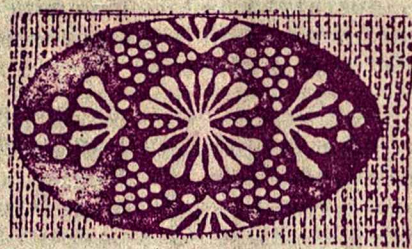
This paper was mailed
Tuesday, April 11, 1995.

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 8. (55-ieji metai) 1995 m. BALANDŽIO-APRIL 11 d. * DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS * 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 386-6220 • \$1.-

ŠVIESAUS PAVASARIO IR LINKSMŲ ŠV. VELYKU !

IVYKIŲ APŽVALGA B.N.

ČEČENIJOJE VIDAUS TVARKĄ PERIMA "OMON"-as

Konflikto zonoje pabuvę žurnalistai praneša apie rusų kareivių drausmės pakrikimą ir girtuokliavimą. Pastebėta, kad iš kontrolės punktų pašalinama "opozicija" palaikiusi čečėnų liaudies miliciją. Visą vidaus tvarkos priežiūrą perima Rusijos Vidaus reikalų ministerijos daliniai OMON.

• Kovo 14 d. Maskvoje įvyko konferencija "Taikos iniciatyva Kaukaze", į kurią susirinko politikai, diplomatai, religinių bendruomenių vadovai ir žmogaus teisių aktyvistai. Jos metu sudaryta speciali komisija taikiam Čecėnijos konflikto sprendimui. Į ją įeina Rusijos parlamento ir visuomeninių organizacijų atstovai, prezidento igaliotinis žmogaus teisėmis ginči S. Kovaliov, Ingusijos prezidentas R. Auev ir kiti suinteresuoti asmenys. Ši komisija turėtų organizuoti derybas dėl karo veiksmų nutraukimo ir paliaubų, pasiekimų įkainai bei karo belaisviais ir "neteisių kovinių formučių" paleidimo. Galutinis tikslas - surengti Čecėnijoje vietinės valdžios ir parlamento rinkimus, kuriuos stebėtų Rusija. Po to Čecėnijos Respublika galėtų tartis su Maskva dėl igaliojimų pasiskirstymo ir didesnio savarankiškumo kitų Rusijos Federacijos subjektų pavyzdžiu.

Vakarų agentūros AP pranešimu, Džiochar Dudačio šalininkų grupė, protestuodama prieš Rusijos remiamą S. Chadžievą pastabas, išėjo iš konferencijos salės. Dudačio atstovas konferencijos dalyviams pareiškė, kad bet kokios taikos derybos bus įmanomos tik po to, kai iš Čecėnijos išėis Rusijos kariuomenė. AP taip pat pranešė, kad ir Jelcino administracija turi planą, kaip taikiai sureguliuoti Čecė-

nijos konfliktą.

Maskvos šaltiniai praneša, kad Rusijos gynybos ministras Pavel Gračov jau kelios dienos su aukšta temperatūra guli ligoninėje. Be to, jam daug nemalonių pridavęs jo pavaduotojas gen. Gromov, nevykęs įsakymo apeisti Gynybos ministerijos patalpas, kuriose iki šiol buvo šio generolo ir jo darbuotojų kabinetai. Pastarosiomis dienomis negirdėti ir Vidaus reikalų ministro Jerin, kuriam Dūma pareiškė nepasitikėjimą.

Galima tikėti rusų linijose pabuvusiems korespondentams, kurie teigia, jog visiems tas karas tiesiog įgrisęs. Apie kokią nors kovinę dvasį nė kalbos negali būti. Į ataką eiti niekas nenori. Nei kareiviai, nei karininkai nesupranta, už ką jie kaunasi, kodėl jie turi mirti ar tapti invalidais. Tad ir pila iš tolo iš patrankų ir kulkosudžių. Rusų pozicijos žerte nuzertos įvairaus kalibro tūtomis ir tūtelėmis.

IR RUCKOJ TROKŠTA PREZIDENTO KEDS

"Los Angeles Times" žurnalistas C.J. Williams rašo iš Maskvos, kad Aleksandr Ruckoj'us, buvęs viceprezidentu, vadovavęs pučiui prieš prez. B. Jelcin'ą 1993 m. spalio mėn. baigė 5-kių mėnesių bausmę Lefortov'o kalėjime. Balandžio mėn. 2 d., savo politinio judėjimo "Galybė" (Power) nariams pareiškė, kad jis sutinka būti prezidentinio kandidato 1996 metų balsavimuose. Jo kandidatūrą visuotinas "Galybės" susirinkimas patvirtino.

A. Ruckoj'us savo kalboje pareiškė, kad prez. B. Jelcino politika atnešusi žalos "Rusijos valstybingumui" ir net ragino pašalinti dabartinį prezidentą. Jis taip pat sakėsi, dešias visas pastangas vėl sujungti "broliaus slavus Ukrainoje ir Gudijoje". Tokie dar vis neišblėsę imperialistiniai troškimai (nesutvarkius pirmoje eilėje "savo dvarą") kurstys rusų mažumas šiuose nepriklausomybę atstaciūsiuose kraštuose ir erzins jų vyriausybes.

Prez. B. Jelcin'o sveikatai gniužtant (spėjamos priežastys) ir buvus sovietų lyderis Michail Gorbaciov'as padarė stiprių užuominų dėl savo kandidatūros prieš Jelcin'ą

kaip ir žymus demokrati-
nių reformų šalininkas
Grigorij Javlinski'is.

Didžiausias iššūkis, tačiau, būtų paskelbtas, anot žurnalisto, ultranacionalisto Vladimir Žirinovski'o. Šis savo neitiktinų elgesiu ir retorikomis nustebinęs ir prajuokinęs pasaulinę spaudą, tačiau vis didesni atgarsį randa plačiose, pasimetusiose Rusijos mase.

Iš kalėjimo paleistas Ruckoj'us, kaip ir puoš lyderis R. Chasbulatov'as (pastarasis nereikia pretenzijų į prezidentus) anksčiau, nes Žemieji Parlamento rūmai balsavo už jų amnestiją.

ČEČENŲ JAUNUOLIAI NUO 12 METŲ SAUDOMI

Čecėnijos Respublikos vyriausybė kreipėsi į pasaulio bendruomenę, tautos ir organizacijas, informuodama, kad "Rusijos okupacinė kariuomenė tiesioginiu Kremliaus aukščiausios politinės valdžios nurodymu Grozne masiškai saudo čečėnų tautybės jaunuolius.

Šiandien jau žinomi 84 paauglių ir jaunų žmonių nuo 12 iki 20 metų suaudymo faktai. Daugiau kaip dešimt tūkstančių čečėnų, jų tarpe ir moterys, vaikai ir seneliai, laikomi specialiuose koncentracijose Rusijoje, Šiaurės Osetijoje, Nadterečnyj rajone ir Grozne.

Seimo narys, Estijos, Latvijos ir Lietuvos tarp-parlamentinių ryšių su Čecėnija koordinacinės tarybos pirmininkas A. Endriukaitis laiške Europos Parlamento pirmininkui p. Klausui Hensui (Heansch) rašo, kad jį "stebina tai, jog ESBO visiškai nereikalauja iš Rusijos atsakomybės už jos pasirašytų dokumentų nesilaikymą". Parlamentaras kaltina ESBO "moraliniu žlugimu", o Čecėnijos problemas sprendimas - tai "jos nepriklausomybės pripažinimas".

Ponas A. Endriukaitis, informuodamas Seimą apie Memorandumą dėl padėties Čecėnijoje, vasario 28 d. pasakė, kad "Vakarų šalių politikų amoralumas sudarė prielaidas nesustabdomam čečėnų naikinimui", kad "Vakarai nenagrinėja, sąmoningai nutyli ir apėina pagrindinį Čecėnijos klausimą - tautos apsisprendimo teisės problema".

Kovo 1 d. Seimo narys A. Endriukaitis kreipėsi į Baltijos šalių prezidentus, atkreipdamas jų dėmesį į tai, kad "Baltijos valstybių prezidentų dalyvavimas Maskvoje rengiamame pergalės dienos paminėjime pripažintų ir legalizuotų Rusijos vykdomą Čecėnijoje kolonijinį karą ir genocidą, marionetinės valdžios kūrimą, imitacinių rinkimų rengimą".

Kovo 2 d. A. Endriukaitis pasiuntė raštą JAV ambasada Vilniuje, prašydamas perduoti dokumentus "kompetetingiems pareigūnams JAV administracijoje". Seimo narys rašo: "Mes labai neigiamai vertiname prezidento Klintono ir valstybės sekretoriaus padėjėjo Telboto pasisakymus dėl mažo kraujo galimybės ir Rusijos "vidaus reikalo" naikinant narsią ir vertą laisvės čečėnų tautą. Esame įsitikinę, kad tokia JAV politika vertinama kaip nemoralinė, kaip didžiųjų valstybių susitarimas mažųjų sąskaita".

(iš TREMTINYS nr. 10, 1995, kovas).

SUIMTI TRYS PAAUGLIAI UŽ ŽUDYNES

Balandžio 5 d., Montrealyje priemiestyje Beaconsfield'e buvo užmuštas savo namuose Rev. Frank Toop, 75 m., ir jo žmona Jocelyn 70 m. amžiaus.

Sekmadienį, balandžio mėn. 2 d., 1 val. ryto į jų namą įsiveržė trys paaugliai-13,14 ir 15 m. amžiaus ir beisbolo lazda juodu užmušė. Pasigrobė \$100, brangenybių ir automobilį, kurį vėliau paliko šalia apsigyrimo centro.

Policijos pareigūnai pasakė, jog tai buvo vienas žiauriausių užmušimų, kokį jiems iš viso teko matyti.

Neįsivaizduojama - ir žiauriausia yra tai, kad užmuštieji buvo visų labai gerbiama, ramiai leidę pensininkų dienas, o šie žmogžudžiai-vaikai, suplanavę užpuolimą, nes, kaip pareiškė vienas jų, labai norėjęs ką nors nužudyti, norėję visi pasipelninti...

Iš kur gali tokiuose jaunuose ir vaikuose kilti tokio masto žiaurumas ir troškimas turto bet kokia kaina? Kokiose šeimose jie augo, kaip galėjo globos namuose (vienas jų iš ten buvo išleistas savaitgaliui) nesaugoti griežčiau

APIE VIZAS, VYKSTANT Į LIETUVĄ

Remiantis Lietuvos Užsienio reikalų ministro įsakymu /1994 m. spalio mėn. 24 d. #59/, visi KRAŠTO BENDRUOMENES NARIAI atleidžiami nuo konsulinio lietuviškų vizų mokescio.

1995 m. kovo mėn. 6 d. posėdyje KLB Valdyba nutarė, remiantis KLB Statuto Paragrafu 2, "Korporacijos nariai yra Kanados lietuviai: a/ gimę šiame krašte, b/ - imigravę, c/ - gyveną Kanadoje, susimokėję nario-solidarumo mokesčių - \$10.- metams".

KLB Valdyba igalioja KLB Apylinkių pirmininkus-igaliotinius išduoti PAŽYMAS, kurias paruosė Lietuvos Užsienio reikalų ministerija. Pasirašius KLB Valdybą ir Apylinkių pirmininkams, pažyma kartu su asmens pasu siunčiama-perduodama Lietuvos Generaliniam Konsulatui vizai gauti adresu:

Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd. Suite #502, Willowdale, Ont. M2J 4Y8, Tel: (416) 494-8313.

Nortintys gauti pažymą montrealiečiai prašomi kreiptis į Arūną Staškevičių, tel: (514) 347-0583.

Jei turite kokių klausimų, prašome kreiptis į KLB: A. Vaičiūnas, KLB Valdybos pirmininkas ir L. Našlėnienė - KLB raštinė.

ŠIMTAS AŠTUONIASDEŠIMT DU TRAKTORIAI LIETUVOS ŪKININKAMS

Generalinis konsulas Haris Lapas, nupirkęs pirmąjį traktorių su padargais ir įsteigęs "TRAKTORIUS ŪKININKUI" vają, susilaukia stiprios paramos ir jau 182 mūsų ūkininkų-naujakurių apdirba savo ūkius užsienio lietuvių dovanotais traktoriais su padargais.

Papildomai traktorių pirkto: P.Šimelaitis, A.Kvietinskis, V.Račkauskas, E.Andruška, A.Kudirka ir A.Vengrys.

Traktorių T-25A su vežimu, dvigubu plūgu, kultivatoriumi ir šienpjove kainuoja 4.800 JAV dolerių. Šis 33 arklio jėgų dyzelinis traktorius yra skalsus, labai tinkamas mažesniems ūkiams. Gamykla suteikia vieno metų garantiją dalimis bei pataisymui.

Pavasario darbymetį prasidedant, pasinaudokime šiuo vėjumi ir pirkime traktorių savo giminėms - ūkininkams. Jei jų neturite, - ūkininkų sąrašą galite gauti Generaliniame Konsulate. Jie yra buvę partizanai, tremtiniai, atgavę tėviškes ir neturi kuo apdirbti žemės.

Traktoriaus pirkimo reikalu prašome kreiptis į: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, WILLOWDALE, Ontario, M2J 4Y8, CANADA, tel: 416 - 494-8313; fax: 416 - 494-4382

vaikų elgesio, kaip tėvai ne tik bendruomenėms, nepasigėdo naktį vaikų?

Ką toliau reikėtų daryti su tokiais paaugliais, kurie jau yra užkietėję žiaurume? Po suėmimo neparodė jokio apgailestavimo, juokavo vežami automobiliu į policijos būstinę, tyčiojosi iš fotografų. Kokia yra galimybė juos perauklėti? Kas tai pajėgtų padaryti, jeigu tai iš viso yra įmanoma? Vien laikyti juos kalėjimuose...ar tai sprendimas ir išeitis?

Šiurpu, skaudu ir tikrai neapsakomai tragiška, kad mūsų epochoje nusikaltėliais tampa vis jaunesnieji... Ateina aukščiausias metas susirūpinti ne tik valstybei, bet ir bendruomenėms, / Šio NL numerio margučių iliustracijos - dail. A.Tamošaičio/

REFERENDUMAS BŪSIAS RUDENI

Quebec'o premjeras Jacques Parizeau patvirtino, kad referendumas dėl Quebec'o atskyrimo nukeltas į rudenį. Jis pareiškė, jog esą dar aiškiau formuluotini klausimų ir pavasarinis terminas būtų per ankstyvas.

Lietuvoje

B.N.

APIE RINKIMUS

I SAVIVALDYBES:

Šm.kovo mėn.25 d. Lietuva rinko savivaldybių tarybas. 17 politinių partijų ir organizacijų iškėlė daugiau kaip 7.000 kandidatų.

Balsavimas vyko 56-se rinkimų apygardose. Patvirtintomis žiniomis laimėjo Tėvynės Sąjunga 426 vietas, arba 29,1 %; Lietuvos Demokratinė Darbo Partija - 297 (19,9 %); Lietuvos Krikščionių Demokratų Partija - 247(16,9%); Lietuvos Valsiečių Partija- 105 (6,9%); Lietuvos Centro Sąjunga-74 (5,5%); Lietuvos Socialdemokratų Partija-72; Lietuvos Lenkų Rinkimų Akcija - 68; Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjunga- 56; Lietuvių Tautininkų Sąjunga - 49; Lietuvos Liberalų Sąjunga- 40; Lietuvių Nacionalinė Partija "Jaunoji Lietuva"- 16; Tautos Pažangos Partija - 14; Lietuvos Demokratų Partija - 9; Lietuvos Laisvės Sąjunga- 6; Lietuvos Respublikonų Partija - 5; Nepriklausomybės Partija - 2.

Visų komentatorių Lietuvoje ypač, ir šiame žemyne dalinai, nuomone, ir ši kartą buvo balsuota taip, kaip neprognozavo nė viena apklausinėjimų organizacija.

Rinkimai parodė, kad nors rinkėjai dar galėjo būti ir gausesni, tačiau ir šiais rinkimais pasidarė aišku, kad neduoda teisės vienai partijai vadinti save valdančiąja (na, ir neklus-tančia, kaip visą laiką tvirtino ir skelbėsi, dar išmokę

iš "didžiųjų brolių" ir to aidėjimo nepamiršę).

ELTOS pranešimu, Seimo pirmininko pavaduotojas Juozas Bernatoniš, apibendrinamas savivaldybių tarybų rezultatus, Seime surengtoje spaudos konferencijoje pripažino, kad nepasitvirtino sociologų pranašavimai, kad daugiausia balsų surinksianti Krikščionių Demokratų Partija. Pripažino, kad "LDDP bei vyriausybė iš tiesų padarė pakankamai klaidų, kad atstumtų dalį rinkėjų. Todėl LDDP turi pakoreguoti savo politiką, taktiką, nepasiteisinusias programos nuostatas".

ŠI PAVASARĮ SĖJAMA DAUGIAU, NEGU PERNAI

Žemės ūkio ministerijos duomenimis, Lietuvos agrarinės bendrovės ir ūkininkai pasiruošę pavasario sėjai geriau, negu pernai. Bendrovių vadovai ir ūkininkai surengtoje apklausosje (joje dalyvavo apie 80% žemės naudotojų) sakė, kad ruošiasi daugiau pasėti vasarinių kultūrų bei sodinti bulvių ir daržovių.

Ministerija ta proga patikslino kai kuriuos statistinius duomenis apie ūkininkus. Penktadalio jų amžius yra per 60 metų, daugiau negu pusė - nuo 41 iki 60 metų. Jauni, iki 30 metų žmonės sudaro tik 4% ūkininkų. Daugelis ūkininkų neturi specialaus išsimokslinimo, 68% neturi žemės ūkio specialisto kvalifikacijos.

ŽUVO GARIŲNŲ TURGA-VIETĖS VEDĖJA

Kovo 16 d. anksti rytą Gariūnų turgavietės vedėja Genutė Jurgaitienė, 45 m. amžiaus, išėjo iš savo namų Trakuose ir pasuko

prie automobilio, kuriame jos laukė pažįstamas nuvežti ją į darbą. Staiga iš šalia stovėjusio automobilio išsoko kaukėtas vyras ir paleido jai šūvi į galvą. Tuoj pat nuvežus į ligoninę, buvo padaryta operacija, tačiau pacientė mirė. Užpuoliko ieško Trakų rajono policija.

GALŲ GALE UŽDRAUSTA PIRKTI BRANGIUS AUTOMOBILIUS VALSTYBĖS PINIGAIS

Lietuvos vyriausybė uždraudė biudžetinėms įstaigoms ir organizacijoms pirkti automobilius, kainuojančius daugiau kaip 60,000 litų. Šis jos nutarimas netaikomas išsigyjant specialiosios paskirties mašinoms - greitosios pagalbos, policijos, prieš-gaisrinės apsaugos ir panašiai. Bet ir pigesnius automobilius bus leidžiama pirkti tik steigėjui ar ministerijai leidus.

Pernai ir šiemet spaudoje kilo skandalai dėl kai kurių ministerijų ir ypač savivaldybių, išsigyjamų prabangių automobilių. Generalinė prokuratūra, Krašto apsaugos ministerija, Vilniaus miesto savivaldybė išgijo po 5-8 naujausių modelių Vakarų firmų mašinas, o jos naudojamos šių įstaigų vadovams vežioti.

VALSTYBĖ GARANTUOJA PASKOLA ŽOKNIŲ AERODROMO REMONTUI

ELTOS žiniomis - baigiamas rengti galutinis susitarimas su "Philips" kompanija, laimėjusia tarptautinį projektų konkursą technškai pertvarkyti buvusį karinį Žoknių aerodromą.

Šį projektą tapo imanoma įgyvendinti po to, kai

vyriausybė suteikė valstybės garantiją Didžiosios Britanijos bankui "Midland Bank" dėl aerouosto pertvarkymui skiriamos 16.6 mil. svarų sterlingų (apie 25 mil. JAV dolerių), kurią Lietuvai surado taip pat "Philips" kompanija.

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, kartu su Latvijos ir Estijos prezidentais apsisprendė nevykti į Maskvoje rengiamas iškilmes atžymėti antifašistinės koalicijos pergalės II-me Pasauliniame kare.

DAR VIS TEBEVAGINĖJA!

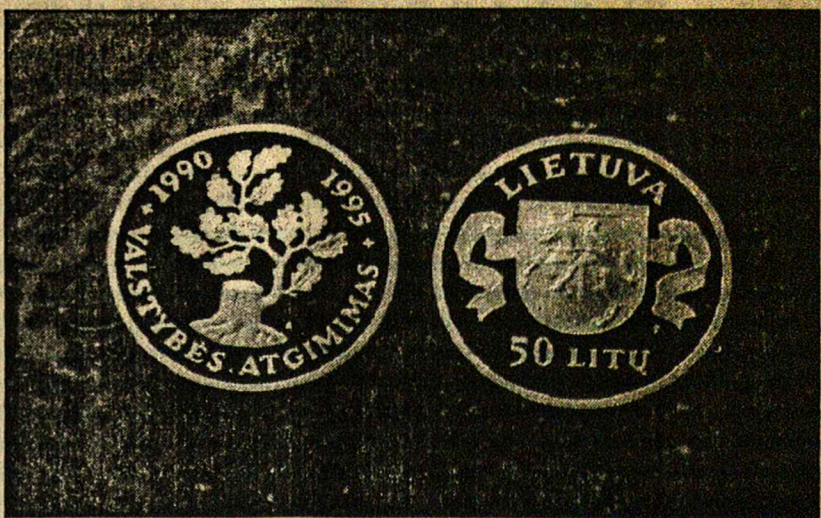
Memorialinė lenta žymėjo namą Kaune, Aleksoto g.10 nr., kuriame buvo gyvenęs kunigas, lietuvių literatūros klasikas, Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius, laikraščių ir žurnalų bendradarbis Juozas Tumas-Vaižgantas.

Ir ką gi-lenta šiomis dienomis pavogta...Šis barliefas Lietuvoje kainuotų 4.000 litų. Už kiek tie riestanagiai jį parduos? Ir kas pirsks?

PARŪPO BAŽNYČIOS PINIGAI

Š.m.kovo 22 d. Kauno Iglulos bažnyčios ūkvedys pranešė policijai apie įvykusių vagystę. Klebono kambario durys buvo išlaužtos, iš rašomojo stalčiaus pavogti bažnyčiai suakoti pinigai- apie 8.000 litų. Kiti vertingi daiktai- sidabrinės monstrancijos, sidabrinės ir apaukuotos taurės liko nepaliestos...Turbūt, kad būtų lengvai atpažįstamos.

Isteigtas Labdaros Fondas "Pagalba Čečėnijos Vaikams". I jį įsijungė politikai, gydytojai, menininkai. Fondo pirmininkas Seimo narys Algirdas Endriukaitis.

Lietuvoje išleistos monetos pažymėti atgautos Lietuvos Nepriklausomybės penkmeti.

1995 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1995 m. Š. Amerikos Lietuvių Šachmatų Pirmenybės įvyks 1995 m. gegužės 20 & 21 d.d., šeštadienį ir sekmadienį, Dievo Motinos (Our Lady of Perpetual Help) lietuvių parapijoje, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio, tel: (216)-531-4263. Vykdo Clevelando LSK ŽAIBO šachmatų sekcija, kurios vadovas yra Vytautas Nasvytis. Oficialus USCF turnyro direktorius - Edvardas J.Krygeris.

Bus žaidžiama 4-rių ratų šveicarų sistema. Laiko riba - 40 ėjimų per 90 min., su 30 min. "Sudden death".

Tvarkaraštis. ŠEŠTADIENI, gegužės 20 d. - registracija nuo 8:30 AM iki 9:15 AM; I ratas - 9:30 AM; II ratas - 1:30 PM. SEKMADIENI, gegužės 21 d., III ratas - 9:30 AM, IV ratas - 1:30 PM.

Laimėtojai teks Dr. Algirdo Nasvyčio Atminimo Pereinamoji Taurė, įsteigta 1982 m. Pereitų metų laimėtojai - Antanas Jasaitis (Čikagos Lietuvių Šachmatų Klubas) ir Juozas Chrolavičius (Hamiltono LSK Kovas), abu surinkę po 3.5 taško. Šalia to, pirmų trijų vietų laimėtojams skiriamos ŠALFASS-gos žaidynių plaketės. Savo ruožtu bus atžymėti ir jaunieji (17 metų ir jaunesni). Taipogi bus ir piniginės premijos, nemažiau kaip už 3 vietas.

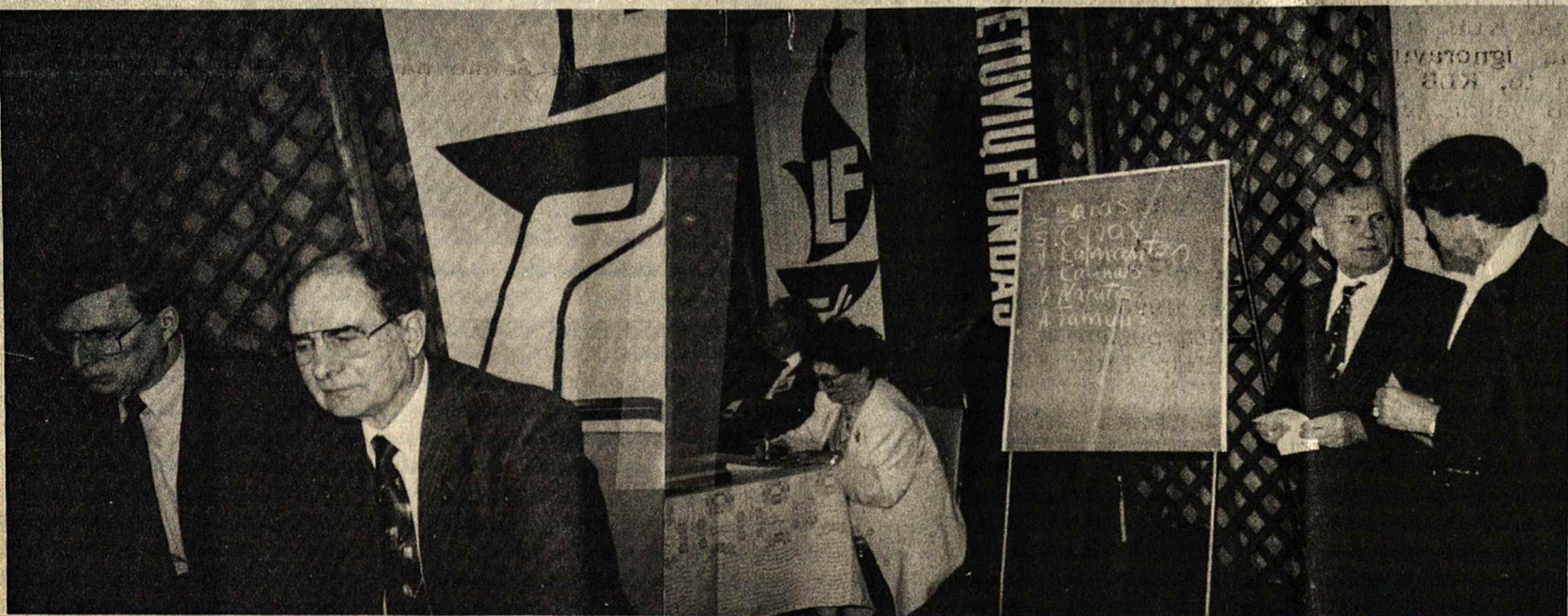
Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės šachmatininkai. Dalyvių skaičius neapribotas.

Dalyvių registracija - iki 1995 m. gegužės 13 d. imtinai, pas ŠALFASS-gos Šachmatų komiteto vadovą Vytautą Nasvytį šiuo adresu: Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102. Tel: (216)-631-0210; Faksas: 216-943-4485.

Šios varžybos yra dalis 45-jų Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynių, vykstančių tą patį savaitgalį Clevelande ir apimančių krepšinį, tinklinį, stalo tenisą ir šachmatus.

ŠALFASS CENTRO VALDYBA

LIETUVIŲ FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS LEMONTE

Lietuvių Fondo suvažiavimo, įvykusio kovo mėn. 25 d. Lemonte, pirmininkai: S. Čyvas (kairėje) ir Vt. Kamantas.

Nuotr: E.Šulaičiū

"Šiandien mes čia suvažiavome peržvelgti praėjusių metų atliktus darbus ir apsvarstyti naujus užmojus, kai išgirsime iš visų pirmininkų pranešimus. Lai-kai keičiasi, keičiasi ir Lietuvių Fondo veikla. Praėjusiais metais Lietuvių Fondo įstatų komisijai teko gerokai padirbėti ir šiame suvažiavime ji rekomenduos visą eilę pakeitimų, kuriuos reikės šiandien priimti, papildyti ir patvirtinti" - taip kalbėjo LF Tarybos pirmininkė Marija REMIENĖ, atidarant 32-jį LF suvažiavimą š.m. kovo 25 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, prie Čikagos.

Ir iš tiesų, šiame suvažiavime daugiausia laiko pašvęsta įstatų reikalams, nežiūrint, kad kai kurie punktai buvo visai nežymiai pakeisti ir dėl jų nebuvo ilgesnių diskusijų, išskyrus antrąjį paragrafą, susilaukusį nemažą pasiskaidymą. Tačiau, užbėgant ki-tiems darbotvarkės punk-tams už akių, reikia pažymėti, kad šis klausimas išaiškintas taikiai - balsavimo keliu priimant naujai pateiktas pataisas. Už

1995. IV. 11

18-kos paragrafų pakeitima pasisakė 7,898 balsai, o prieš - 1,564 balsai.

Daugiausia kontraversijų susilaukė 2-sis paragrafas. Pakeistojė formoje skamba taip: "LF pagrindinis kapitalas nedalinamas, išskyrus trijų ketvirtadalių visos LF Tarybos nutarimu vienu metų laikotarpyje paskirti ne daugiau kaip 10 nuosimčių sumos, susidedančios iš tų metų pelno ir esamo pagrindinio kapitalo, ir išskyrus atvejus, suminėmus šių įstatų 41 paragrafe".

Viskas vyko sklandžiai

Šiame suvažiavime viskas vyko sklandžiai, galima sakyti, kaip sviestu patepta. Susirinkus 133 balsavimo teisę turintiems nariams, atstovaujantiems 9,498 balsus, tuoj po suvažiavimo atidarymo, ilgoką invokaciją paskaitė prel. Juozas PRUNSKIS, dėkodamas Viešpačiui už LF, "kuris yra finansinė širdis, kurios dėka cirkuliuoja reikalingi finansai". Pabaigoje jis kreipėsi į Viešpatį, prašydamas padėjimo, kad "suvažiavimas nepa-

sėstų asmeniškumų ginčuose".

Toliau pagal gausią (18 punktų) dienotvarkę, ėjo mirusiųjų fondo narių pagerbimas. Jiems specialią žvakę uždegė Juozas MASILIONIS, o Ramona STEPONAVIČIŪTĖ perskaitė 1994 m. mirusių narių (97) pavardes. Tuoj pat buvo sugiedota "Marija, Marija" giesmės keli posmai.

Po to buvo persimesta į kiek linksmesnę programos dalį, sukviečiant prezidentūmą - pirmininkauti- Vytautą KAMANTĄ ir Saulių ČYVĄ, o sekretoriauti - Pranę MASILIONIENĘ. Šalia jų prezidiuman pakviesti ir abu LF pirmininkai (Tarybos ir Valdybos) Marija REMIENĖ ir Stasys BARAS.

Pirmieji sveikintojai žodžiu buvo Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagai-Valcelovas KLEIZA, PLB pirm. Bronius NAINYS, JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina NARUŠIENĖ. Br. Nainys į susirinkusius kreipėsi humoristiniu tonu, pasveikindamas "Sveiki, milijonieriai". Daiva KOJELYTĖ perskaitė gan ilgą

Edvardas Šulaitis

P. Masilionienės rašytą praejusio suvažiavimo protokolą, kuris buvo priimtass be pataisų.

Daug pranešimų

Nemaža laiko taip pat užėmė ir Lietuvių Fondo vadovybės bei atskirų komisijų pranešimai. Pirmoji pranešimą padarė M. Remienė (Tarybos), tada - St. Baras (Valdybos). Pirmoji pasidžiaugė LF metiniu kapitalo prieaugliu, kuris siekė beveik 800 tūkstančių dolerių. Valdybos pirm. St. Baras irgi praejusius metus gerai įvertino, pareiškėdamas, kad pernai į LF įstojo 106 nauji nariai, gauta stambokų palikimų. Jis pažymėjo, jog dabar LF priklauso 6,772 nariai su 7,366,658 dol. kapitalu. Jis kvietė visus darbuotis, kad šiemet būtų pasiekta 8 mil. dolerių suma.

Gana išsamius, bet kondensuotus pranešimus, padarė Povilas KILIUS (finansų komisijos), Daina KOJELYTĖ (pelno skirstymo komisijos), Algirdas OSTIS (palikimų), dr. Kazys AMBROZAITIS, dr. Gediminas

BALUKAS (meno).

Dešimtuojų darbotvarkės punktu - Patikėtinių Tarybos pranešimas - buvo padarytas jos pirmininko, LF įsteigėjo, dr. Antano RAZMOS. Jis pažymėjo, jog iš Lietuvai skirtos daugiau negu milijono dolerių sumos, (1,150,212 dol.) jau yra išmokėta truputį daugiau negu pusė milijono. Šie pinigai yra išmokami, kada projektai yra įvykdomi ar gaunamos garantijos apie jų vykdymą. Spaudos atstovams buvo išdalintas sąrašas, sakantis kiek kuriam projektui yra paskirta ir kiek iš to sąrašo yra išmokėta. Čia reikia pažymėti, kad kai kurie išmokėjimai yra daromi dalimis. Daugiausia - 300,000 dol. buvo paskirta M.K. Čiurlionio muziejui Kaune, jo rekonstrukcijai, oro kontrolės sistemai ir apsaugai įrengti. Tačiau išmokėjimų jokių nepadaryta, nes, kaip atrodo, negalima "susikalbėti" su projekto vykdytojais.

Taip pat buvo padarytas ir Kontrolės komisijos pranešimas. Tą atliko Pijus STONČIUS, pabrėždamas, kad visa apyskaita vedama tvarkingai.

Neapsieita ir be rinkimų

Buvo renkama trečdalis LF tarybos - tų narių, kurių trijų metų kadencija šiemet baigiasi. Taip pat ir Kontrolės komisija. Šie punktai buvo tik formalumas, nes į Tarybą tebuvo pasiūlyti 6 nariai (6 reikėjo išrinkti). Kiek geriau buvo Kontrolės komisijoje, nes ten reikėjo išrinkti tris iš keturių pasiūlytų kandidatų. Niekas dabar iš narių nebandė siūlyti pridėtinų kandidatų, nes apie LF vadovybę susibūrę žmonės turi tūkstančius balsų ir čia eilinis narys (arba jų grupelė) nieko negali pakeisti.

Renkant narius į Tarybą pagal balsų skaičių, kandidatai išsirikiavo šia tvarka: Vytautas NARUTIS, Saulius ČYVAS, Stasys BARAS,

Vytautas KAMANTAS, Arvydas TAMULIS, dr. Ferdinandas KAUNAS. Pirmasis gavo gavo 9,066 balsus, o paskutinytis -5,521. Į Kontrolės komisiją pagal balsų daugumą išrinkti: A. NORVILAS, P. STONČIUS, V. JUŠKA. Nepateko dr. K. JABLONSKIS.

Darbotvarkėje buvo punktas ir pranešimas iš kitose vietovėse esančių igalio-tinių. Čia pasireiškė tik vienintelė tokia - Dalia PUŠKORIENĖ iš Clevelando, padariusi pranešimą apie savo veiklą. Taip pat buvo ir diskusijos bei pranešimų priėmimas, klausimai bei sumanymai, o taip pat ir nutarimų priėmimas.

Kandangi reikėjo skaičiuoti balsus, tai rezultatų paskelbimas bei suvažiavimo uždarymas nukeltas kiek vėliau, o per tą laiką suvažiavimo dalyviai buvo pavaišinti pietumis. To jie buvo užsitarnavę, nes suvažiavimas vyko be pertraukos nuo 9:30 val. r. iki beveik 3:00 val. ir rengėjams sekanciais metais reikėtų pagalvoti apie kokią nors pertraukėlę. O šiaip, pats suvažiavimas praves-tas labai sklandžiai ir sumaniai. Pabaigoje visi sugiedojo Lietuvos himną.

Kandagi šis rašinys nėra suvažiavimo protokolas, tai ne visi darbotvarkės momentai jame aprašyti. Čia dar norisi sužymėti kai kurias suvažiavimo komisijas. Organizacinė komisija sudarė: Kostas DOČKUS, Vaelovas MOMKUS, Alė STEPONAVIČIENĖ (ji yra LF sekretorė); Nominacijų komisiją - dr. Kazys AMBROZAITIS, Povilas KILIUS, dr. Antanas RAZMA, Algirdas OSTIS; Spaudos komisiją (ją sukvietė Jonas KONČIUS) - Bronius JUODELIS, Aldona ŠMULKŠTIENĖ, Edvardas ŠULAITIS, Birutė VIDASIENĖ, Juozas ŽEMAITIS, Petras PETRUTIS, Balys BRAZDŽIONIS (paskutinieji du čia dalyvavo kaip radijo programų vedėjai).

APIE VILNIAUS U-TO DAINŲ IR ŠOKIO ANSAMBLIO IŠTAKAS

J. Savickas

Pirmoji pradžia - šoka aštuonios mergaičių poros.

Pirmதாகais liaudies ansamblių, tokio pavyzdžio, koks buvo Jono ŠVEDO įkurtasis, paprastai esti tatutinių šokių grupės. Taip yra atsitikę ir su mūsų Vilniaus universiteto ansambliu, išikūrusiu pokario laikais.

Pirmoji pradžia buvo tokia. Persikėlus kai kuriems Vytauto Didžiojo universiteto fakultetams į Vilnių, skaučių vadovybės paprašyta studentė Genovaitė DUMČIŪTĖ subūrė šešiolikos mergaičių tautinių šokių ratelį. Fizinio auklėjimo katedroje G. Dumčiūtė jau anksčiau buvo dėstytojos Marijos BARONAITĖS supažindinta su tautinių šokių pradmenimis.

Repetuojama buvo Teatro salėje. Akordeonu pritardavo Vytautas ČERNIAUSKAS (vėliau Domas MATUTIS).

Į pavasarį grupė jau buvo pajėgi ir pasirodydavo studentų iškylose gamtoje (1940 m.).

Stojus tarybinei santvarkai skautija buvo panaikinta. Universiteto rektorius M.BIRŽIŠKOS paprašyta, G. Dumčiūtė rudens semestre tęsė pradėtą darbą. Dabar grupė atstovavo visam universitetui. Žiemą vadovės kvalifikaciją pakilo, pradėjus jai dirbti profesionalia šokėja Jono Švedo įkurtame Liaudies Ansamblyje M. Baronaitės vedamoje tautinių šokių grupėje.

Rektorius užsakė "Marginiuose" šešiolika brangių, A. Tamošaičio projektuotų tautinių kostiumų mergaitėms.

Šie kostiumai vėliau perkeliavo į Z. Parulio vadovaujamą grupę. Šokėjos juos labai brangino. Kai daugelis 1944 metais traukėsi iš Lietuvos, dalis tų drabužių nukeliavo į Vokietijos pabėgėlių stovyklą, vėliau net į užjūrius.

Gavus tautinius rūbus, prasidėjo koncertinė veikla, daugiausia švenčių proga. Paprastai buvo koncertuojama kartu su akademiniu choru, kuriam tada vadovavo Antanas ILČUKAS.

Būdavo ir idomių dalykų. Apie vieną koncertą universitete Gegužės pirmosios proga pasakoja pati G. Dumčiūtė-Breichmanienė:

" - Scena buvo gražiai išpuošta, pristatyta medelių ir gėlių. Gilumoje, pačiame centre kabojo Stalino ir Lenino pveikslai. Kai mergaitės pasisuko nugara į publiką ir pradėjo aukštai iškeltomis rankomis moti baltomis skarelėmis tiesiai paveikslams, publikoje kilo didelis triukšmas, sujudimas, juokas: :: sudiev, sudiev... nešdinkitės..." Panašiai, savaitę vėliau, koncertuojant grupei Kauno universitete, kur viena drąsi šokėja tiesiog nušluostė skarelę nosį Stalino biustui. Aišku, rektoriui buvo nemalonumų, o taip pat ir grupės vadovei G. Dumčiūtei, ir choro seniūnui J. GUDŪNUI.

Išimintinas buvo grupės pasirodymas Vytauto Didžiojo gimnazijoje niūrią birželio 14 dieną, po kurio mergaitės bijojo nakvoti savo kambariuose.

1941-42 mokslo metai buvo G. Dumčiūtei baigiamieji. Laikė valstybinius egzaminus, be to, ištėkėjo, tapo Breichmaniene, tai darbas su grupe baigėsi. 1942 m. pavasarį dar buvo pasirodyta studentų pavasario šventėje Kairėnų parke prie Vilniaus.

Rudens semestre šokėjos buvo perduotos Zenonui PARULIUI, kuris tolesniam darbui organizavo mišrią grupę su šokėjais vyrais.

Nešokti buvo neįmanoma

Studentas Zenonas Parulis, tuomet dirbęs Marijos Baronaitės šokių grupėje Lietuvos Liaudies Ansamblyje, perėmęs universitete dalį Genovaitės Dumčiūtės paruoštų šokėjų pasakė:

- Jei norite šokti poromis, eikite ir susiraskite vyrus!

Vieną dieną pristoją tokia Aliutė LANDSBERGYTĖ, pažinojusi mane, kaip lankytoją iš jos ruošų "faifų" ir šiaip Kauno gimnazistų šokdintoją, sako:

- Einam, Juozai, į tautinių šokių grupę!

Kas atsilauks prieš gražią merginą ir, ypač, prieš žinomą "landbergišką" atkaklumą? Juo labiau, kad šokių vadovas buvo mano sėbras iš "Tauro" bendrabučio (iš jo buvome vokiečių išvaryti) laikų.

Tad paskirtą dieną sliūkinau senojo Vilniaus universiteto koridoriais graibystudamasis sienų. Mat vokiečių ten koridoriuose ir vestibuluose šviesos nedegino.

Repeticijos vyko Auloje, dabar kažkodėl vadinamoje Teatro salėje. Oficiali grupės darbo pradžia laikoma 1942 metų lapkričio dvyliktoji diena.

Mokėmės tų pačių šokių, kurie buvo šokami Liaudies Ansamblyje. Pavasariop jau buvome išsavinę eilę šokių, bet ypatingos koncertinės veiklos neišvystėme. Tai prasidėjo vėliau, kaip stipri reakcija į Universiteto ir Liaudies Ansamblio, kuri visai buvo pradėję branginti, uždarymą.

Buvome jau gerai susigyvenę. Neišgąsdino mūsų okupanto represijos, tik labiau suglaudino. Skirstytis nenorėjo me. Tik, kaip bus toliau?

Čia į pagalbą atėjo plataus mosto žmogus brandmajoras Valerijonas ŠIMKUS, Vilniaus priešgaisrinės apsaugos viršininkas.

Įdarbino Zenoną Parulį, mūsų vadovą, suteikdamas jam gaisrininko leitenanto laipsnį ir dar keletą studentų, kurie nebuvo apsirūpinę išganinguoju "UK" (unabkoemlich) pažymėjimu, saugojusiu nuo paėmimo kariuomenėn ar priverčiamiesiems darbams. Aš tokių pažymėjimą gavau, ištojes sargauti lentpjūvėn, kuri teikė lėntas vermachtui. Ten mane itaisė AK (1) per vieną planą iš lenkų aristokratijos turėjusių įtaką toje AK.

Gavome erdvų kambarį repetavimui Priešgaisrinės palatpose, Jogailos gatvėje.

Atsilus, prasidėjo mūsų koncertinė veikla - planingos išvykos po Vilnių. Jos buvo taip gudriai sugalvotos, kad vokiečių valdžia niekaip negalėjo prikišti. Mat, brandmajoras itikino Gebytkomisara, kad esą, Vilniaus apygardos gyventojus būtina supažindinti su padegamųjų bombų gesinimu ir kitokia priešgaisrine apsauga, o kad pritrauktų daugiau publikos, reikia jiems parodyti ir meninę programą. Pasiektas susitarimas leido mums pastoviai gauti sunkvežimius ir, kas svarbiausia, karo metu - benzina kelionėms.

Gauname sunkvežimį. Su mumis vyksta gaisrininkas profesionalas, pasiėmęs keletą rusiškų padegamųjų bombelių.

Apsistojame aikštėje, dažniausiai turgavietėje. Čia jau esti susirinkę žiūrovai. Įėjimas laisvas.

KĖDAINIUOSE PAMINĖTAS PULK. JUSTINAS KIBIRKŠTIS

Praeitų metų vėlyvą rudeni Lietuvos Gen. Štabo pulkininko Justino Kibirkščio 100 metų gimimo ir 60 m. mirties sukaktį minėjo Lietuvos karių garbės sargyba ir atvažiavę vaikai - buvusi montrealietė Irena Kibirkštytė-Vilgalienė, sūnus Justas, gyv. Montrealyje ir vaikai Rasa (Vilgalių duktė), gyv. Vokietijoje.

Pulk. Justinas Kibirkštis buvo gimęs 1894 m. lapkričio 17 d., Dumblynės kaime, Dusetų valsčiuje, Zarasų apskrityje ir staiga mirė 1934 m. lapkričio mėnesio 7 dieną Kėdainiuose.

Per savo trumpą gyvenimą suspėjo pasizymėti svarbiais darbais. Baigęs Daugpilio komercinę mokyklą, studijavo Petrapilio politechnikos institute, o 1916 m. pavasarį buvo mobilizuotas. Dalyvavo šiaurės fronte kovose su vokiečiais ir po metų gavo karininko laipsnį. Kuriant Vitebske pirmąjį lietuvių batalioną, jame dalyvavo ir J. Kibirkštis.

1918 m. jis grįžo į Lietuvą ir išijungė į Lietuvos kariuomenės savanorius.

Mergaitės supuodusios Vilniaus u-to užsakytais ir pirktais, dail. A. Tamošaičio suprojektuotais ir "Marginiuose" austais rūbais.

Apacioje ir kairės: Jadvyga Meiliūnaitė-Kregždienė (JAV, New Yorke), Liuda Genytė-Gvildienė-Yčienė (Kanadoje, Toronte); II eilėje: Aliutė Landsbergytė-Karaziejienė (Australia, Melbourne), Bronė Jameikienė (Hawaii, Honolulu u-to lektorė), Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė - grupės vadovė (Kanadoje, Dundas), Raja Prokupčiukaitė (Lietuvoje), Zeliutė Šenkaitytė (Lietuvoje), Roze Aukštikalnytė (Lietuvoje); III eilėje: (neatpažinta), Domicelė Gvazdaitytė, Onutė Venslovaitė, Onutė Šoliūnaitė (Lietuvoje), Genovaitė Maciūnienė (JAV, Philadelphijoje), Domas Matutis (akordeonistas). Nuotraukoje trūksta Danutės Kedytės, Aldonos Valaitytės, Birutės Repšytės, Aldonos Mičiulytės.

Pirmoji pasirodymo dalis prasideda ir pasibaigia bombų demonstravimu. Žmonės nustemba kaip paprasta ir nepavojinga jas užgesinti. Sulenkindose vietose, pvz., Lydoje, Ašmenoje, buvo aiškinama lenkų kalba. Tai padėdavo suartėti.

Antroji, svarbiausioji dalis - lietuviškoji - buvo mūsų koncertas. Jo pagrindas - tautiniai šokiai. Mes greit ir drąsiai pradėjome juos perpinti dainomis, dažniausiai tomis pačiomis, kurias dainuodavo Liaudies ansamblis. Dar paįvairindavom programą trumpais skečiais, kokie būdavo rodomi skautų stovyklose prie laužo.

Tautinius drabužius mergaitės turėjo - kuri savo, kuri paveldėtus iš G. Dumčiūtės grupės. Vyrų ryšėjo tautinėmis juostomis, raišteliais po kaklu, dėvėjo drobinius marškinius ir kelnės, kokias katras turėjo. Publika būdavo specifinė - paprasti žmonės, nereiklūs, tokie, nelankę jokių koncertų.

Pirmoji grupė tikrai plačiu mastu galėjo apvažiuoti Vilnių. Šalia 19 koncertų Vilniuje, buvo pasirodyta rytų ir pietryčių kryptimi: Naujoji Vilnis, Mickūnai, Lyda, Ašmena, Medininkai, Šumskas, Eišiškės; vakarų ir pietvakarių kryptimi: Grigiškės, Trakai, Vievis, Žiezmariai, Žasliai, Kaišiadorys, Aukštadvaris, Onuskis, Rudiškės, Valkininkai; šiaurės ir šiaurės rytų kryptimi: Maišiogala, Širvintos, Ukmergė, Turniškės, Nemenčinė, Švenčionys, Lentupis, Kaltinėnai, Daugėliškis, Dūkštas. Jeigu suspėdavome atvykti iki pamaldų, pergiedodavome bažnyčioje lietuviškas giesmes.

Taip, pradėjusi darbą tarp Vilniaus universiteto sienų, mūsų grupė visu intensyvumu įsitraukė į ilgą ir nelengvą pasirodymų kelią, kuris ją išvedė į pačius tolimiausius Vilniaus krašto kampelius. Tai jau buvo politika. Deja, iki mūsų dienų neatsirado tokio meninio kolektyvo, kuris iškeltų sau pagrindiniu uždaviniu šio krašto kultūrinimą.

Po pasirodymo visur mus vaišindavo, kas mums paįvairindavo karo metų gyvenimą.

Kartą išėjo nei šis, nei tas. 1944 m. pavasarį lankėmės Širvintose. Ant vaišių stalo buvo ašiniai pieno, kurio niekas iš mūsų per žiemą nebuvo ragavęs. Kaip žinia, tokiu atveju per keletą mėnesių skrandyje išsibaigia pieną virškinančios bakterijos, taigi mums visiems tuoj paleido vidurius... Gerai, kad tai buvo po koncerto!

Šitos savaitgalių gastrolių labai suartino žmones. Pradėjome jaustis ansambliu, viens kitą vadinti ansamblečiais, ir dabar, po pusės šimtmečio. Išvykos tapo poreikiu, atsostogų neišsivažinėdavom.

Kai komisarą Lietuvai von Renteln paskelbė, jog netekėjusioms merginoms bus privalu atalikti darbo tarnybą Vokietijoje, tuoj nutarėm tokias ansamblietes fiktyviai apvesdinti. Matyt, kad mergaitės rinkosi iš anksto nužiūrėtus partnerius, tad nenuostabu, jog dvi tokios poros iš tikro tapo vedusiais.

Dar neįpusėjus antriems liaudies meno populiarinimo metams, grupė pasiekė didelio brandumo. Ji plėtėsi, išijugdavo ir ne universiteto studentai. Programa turtėjo. Kartais prisidėdavo solistai: Aldona KUNCAITĖ ir Aldona

Prie Gen.Štabo pulkininko Justino Kibirkščio kapo: sūnus Justas, vaikai Rasa Vilgalytė, duktė Irena Vilgalienė, ir kiti artimieji Stovi Garbės sargyba.

Baigė aukštuosius karininkų kursus ir Gen. Štabo Aukštąją Akademiją Prahoje (1925-27 m.).

Baigęs studijas, dirbo įvairiose štabo pareigose, o 1929 m. buvo paskirtas II-jo Artilerijos pulko vadu, kuriuo išbuvo iki mirties.

Jam teko pergyventi ir dalyvauti kautynėse su visokiais Lietuvos ano meto priešais: bolševikais, bermontininkais, lenkais ties Žasliais, Šalaku, Kalkūnais, Radviliškiu, Varėna, Tra-

kais, Daugeliškiu.

II-jo pasaulinio karo sąvartoje, žmona Juozė su dviem vaikais - Irena ir Justu per Vokietiją atvyko Kanadon ir apsigyveno Montrealo mieste, kur ir mirė.

Pulk. Justino Kibirkščio kapas ir paminklas Kėdainių kapinėse yra dabar pilnai restauruotas jo vaikų dėka, o iki to laiko, nepriklausomybės karų dalyvio, Lietuvos pulkininko kapą

prižiūrėjo tautiečių pagarbios rankos.

Tose kapinėse, kaip rašo (P.J.) "Darbininke", nr. 7, 1995 m. vasario 17 d. yra palaidotas ir Povilas Luksys, pirmasis Lietuvos karys žuves kautynėse už Lietuvos Nepriklausomybę. Tie du kapai II-jo pasaulinio karo sovietų ir nacių okupacijų laikmečiu bylojo jaunajai kartai apie Lietuvos kovas už savo nepriklausomybę ir valstybingumą.

Vilniaus Universiteto Tautinių Šokių grupė nuo 1941 m. vasario mėn. iki 1942 m. rudens.

Kazys Binkis

MODERNIŠKAS PAVASARIS

Sustojo kolonos. Žiemos kontrataka Užklupo žvalgų avangardus. Varnėnai su pempėmis pusbalsiu sneka. Nutilo signalai jų skardūs.

Pralošus kautynes, žiema karingoji Dar traukia iš šiaurės rezervus Ir muša kruša, ir ledu dar grūmoja, Dar pučia išdverusias šnerves.

Bet štai vieversys ten, raketa pakilęs, Mums praneša laukiamą gandą, Kad artinas gervių narsių eskadrilės, Kad gulbės į pagalbą skrenda.

Atlėks tuoj ir vėjų šiltų eskadronas, Sugriau tuoj Perkūno pabūklai, Ir žengs vėl pavasario žalios kolonos, Žavėdamos savo stebuklai.

REPŠYTĖ, DARGIS, KRIAUCIŪNAS.

Nenutraukdamas pasirodymų, ansamblis ruošėsi savo darbą irėminti į susintetintą didelio masto pastatymą lietuviškų vestuvių tema. Veikla pastatė Vilniaus teatro aktorius IVANAUSKAS. Spektaklis buvo parodytas vokiečių administracijos atstovui aprobuoti, bet tolesnę eigą, priartėjęs frontas, nutraukė. Taip pat nespėjo labiau pasireikšti mūsų globėjo V. Šimkaus talkon suprašyti žymūs specialistai: šokiams - M. Baronaitė, muzikinei daliai - A. Ilčiukas.

Rytojaus dieną po mūsų paskutinės išvykos - atšvesti Džonės Gaidelytės ir Vinco Kadziliausko sužadėtuves Žydiškėse, prie Skaisčio ežero, - Vilniuje jau prasidėjo betvarkė.

Dalis ansamblečių, pagrobę gaisrinę mašiną, pasidare dokumentus, kad esą "Frontiertheater" išvyko į Vakarus, ir tęsė ten veiklą pabėgėlių stovyklose susikūrusiuose ansambliuose, vėliau - užjūriuose. Dalis liko Lietuvoje. Jie sudarė atsikūrusio Valstybinio Liaudies ansamblio šokių grupę, kuriai ėmėsi vadovauti Zenonas Parulis, branduoli.

Kadangi mums Vakarai buvo laisvi, kai kurie vėl ėjo me į sugrįžusi "lauro" viešbutį repetuoti, kur ilgiau ar trumpiau šokime Fridriko KANTARAVIČIAUS ("Fraices") vadovaujamoje šokių grupėje, kurios pirmojo pasirodymo (švietimo ministerijoje) data tapo ataskaitos taksu dabartinio Vilniaus universiteto ansamblio gyvenime.

O kol prasidėjo mokslo metai, Vilniaus aikštėse galėjai pamatyti šokant spontaniškai susidariusią pastovią šokių porų studentų grupę. Iš tokių, kuriems tautinis šokis buvo pasidare poreikiu, kuriems kas bebūtų, nešokti buvo neįmanoma.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

VEIDU Į ŠIAURĘ - DIENOS VAKARUOSE

ANTROJO PASAULINIO KARO ATSIMINIMŲ
2-oji dalis
JUOZAS ŠIAUČIULIS - ŠILĖNAS
/ t e s i n y s /

8.
Apkasų Vingiuose

Balandžio Šeštoji. Pro popieriaus juostomis užklijuotą langą į mūsų kambarį liejasi malonūs rytmečio saulės spinduliai. Už lango puikuojausi jauna liepaitė, pavasario lapais išsipluošusios šakos glosto mūsų pastogės mūro sieną. Šalia esančioje aikštėje, geltono smėlio kaururėlyje čirškauja žvirblių būrelis, jiems šypsosi geltonžiedės pienės.

Po neramios nakties, prausykoje šaltu vandeniu apsiprausiamo, apsiskutame jau gerokai apžėlusius veidus, išsiplau nu batų autus. Lietuvių grupė rikiuotėje, einame į toliau esančią virtuvę. Juoda, kvėpianti kava ir gautasis maisto davinys veikia stiprinančiai. Iš valgyklos grįžtame pavieniai. Adomas skundžiasi, kad blogai miegojęs, keistas sapnas nedavęs ramybės. Sapnavęs vakar Buschhofe sutiktąsias lietuvaites, kurios šaukusios sugrįžti pas jas. Jo teigimu, mes šioje vietoje ilgai nebūsime, Grįšime tuo keliu atgal. Sunku patikėti, bet kartais kažką reiškia tokie sapnai.

Mūsų kareivinių pastatai užima nemažą plotą tarp aerodromo iki už puskiometrio esančio miško. Atrodo, neseniai statytas. Plačios asfaltuotos gatvės, apdintos medžiais, aplinkui daug žalumos. Kareivinėse matyti daug vokiečių kareivių ir civilių. Tarpe tankiai sužėlusių lapuočių slepiasi gerai užmaskuotos slėptuvės. Už kareivinių - įvairūs administracijos, komendantūros ir kiti pastatai, atokiau - dviaukštė, didelė mūro ligoninė, paženklinta dideliu Raudonojo Kryžiaus ženklu. Už jų - aerodromas, jo pakraščiuose - keliolika lėktuvų angarų. Aerodrome lėktuvų nematyti, jie užmaskuoti slepiamaisiais tinklais aerodromo pakraščiuose. Nuošaliau, už aerodromo, tarp medžiais apaugusių aukštumėlių slepiasi priešlėktuviniai pabūklai. Jų vamzdžiai nukreipti į erdvę, laukia įsakymo prabilti ugnimi į artėjančią priešą. Nuo šalia mūsų kareivinių esančios aukštumėlės, atsiveria platus kraštovaizdis. Kiek akys užmato - tęsiasi laukų, miškelių žalumai ir tarp jų išsimėčiusios sodybos. Išdabinta sidabru žvilgančiomis, upelių, upių gliomis, pilkomis kelių juostomis, į dangaus skliautą atsiremiančių bažnyčių bokštais, primena gimtosios šalies veidą.

Dangus išsipluošęs nedideliais debesėliais, nieko gero mums nežada, kiekvienu momentu gali pasirodyti priešlėktuvas. Gauname praėjusių dviejų dienų maisto davinį. Į darbus kol kas dar nevaro, leidžia pailsėti. Vėl atgyja nuotaika, įvairių temų kalbos, paskutinių dienų pergyvenimai. Kambaryje, mūsų grupėje - Adomas, Japonas, Klemas, Edvardas, Albertas, Juozas, brolis Vytautas, Vanagas, Liudas, Petras, Stepas, Cibas ir Smilga. Už jų - jaunimo grupė ir kiti, o antroje pusėje koridoriaus - Varnagė, Gefreiteris, Mokytojas ir Vertėjas.

Adomas nebaigia išsiaiškinti, ką tai reikėtų paskutinės nakties sapnas, Japonas abejoja, ar Adomo sapnas iš viso ką nors reikėtų, nors šiaip jis viskam prietarin gas. Edvardas dar vis neatsigauna po laive buvusių negalavimų, savyje užsidaręs, kažin ko ieško savo kuprinėje, ir tyli. Albertas, nenustojia kalbėjęs apie sutiktąsias lietuvaites, - kokios jos mielos ir gražios, norėtų su jomis dar kartą susitikti. Mudu su Klemu esame susirūpinę, kur saugiau paslėpti dar iš Lietuvos atsineštus, slapčiai laikomus pistoletus, apie kuriuos vokiečiai nežino. Klemo vokiškas parabelis, mano effenas paženklinti Gedimino ženklų. Nesinori su jais skirtis, nes jie gali būti dar labai reikalingi savo apsaugai kritišku momentu, kapituliacijos metu. Kuprinėje juos laikyti pavojinga, išeinant į darbus jos paliekamos kareivinėse, tad vokiečiai gali visada jas patikrinti... Juos dar turi ir brolis Vytautas, Desantininkas, Petras ir Adomas. Irgi slepia nuo nereikalingų akių. Mudu galvojame, kad saugiausia vieta būtų ant prausyklos lubų, kur aš slėpiau, būdamas Jurgaitiuo-

se. Juos slepiant, vienas antrą pasaugojam. Savo asmeninius dokumentus, laikinąjį paso ir darbo pažymėjimus, Lietuvos Atsargos kario liudijimą, paženklintą UI.719 numeriu, laikau užslėpęs už gertuvės apvalkalo. Kelias artimųjų nuotraukas ir slapčiai vedamo dienoraščio užrašus - kišenėje munduro, su kuriuo niekada nesiskiriu.

Stebėtina! ramu. Aerodrome jokio judėjimo, tyli ir priešlėktuvinė. Nekaukia sirenos. Taip retai pasitaikanti tokia diena! Pro mūsų kareivines einančia gatve pražgiuoja kareivių būrys. Jie visi tokie jauni, gal penkiolikmečiai, pilnoje šarvuotėje su šalmais, šautuvais ir kuprinėmis. Juos veda nedaug amžiumi vyresnis viršila. Jie trenkia kojomis ir dainuoja Fiureri garbinančias karo pergales dainas. Juos lydi trys, arkliais traukiamos gurguolės. Ant jų uniformų rankovių išsiskiria dar mums nematyti ženklai. Vokiečiai tvirtina, kad tai vengrų jaunieji savanoriai-talkininkai Didžiajam Reichui laimėti karą...Sunku patikėti, kokiais keliais jie tapo "savanoriais"? Greičiausiai, tai prievarta sugaudytas jaunimas Vokietijos siekiams. Jie nužygiavo miško pusėn, kur esančios kažkokios kariuomenės stovyklos.

Mano gimtadienį atsiminė brolis ir Klemas, pasveikino, ir, kaip nerūkančiam, įteikė sukombinuotą šokolado plytelę. Visi uždainavo, linkėdami laimingų ir sveikų metų, šokoladą pasidalinau su visais kambaryje esančiais likimo broliais.

Trisdešimt metų - pats gražiausias žmogaus amžius! Rodos taip neseniai buvau dar vaikas. Gerųjų tėvų globoje norėjau greičiau suaugti, išeiti į gyvenimą, padėti tėvams... Su širdgėla žiūrėjau į tuos, kurie už mane turėjo geresnį gyvenimą, buvo sotesni ir geriau apsirengę, turėjo geresnes galimybes pasiruošti savo ateičiai. Rodos, taip neseniai atlikom tautinę karinę tarnybą mūsų laikinoje sostinėje Kaune, puikioje karių uniformoje. O dabar - svetimoje, svetimame krašte...

Rodos, dar taip neseniai, po Lenkijos Lietuvai paskelbto ultimatumo, pasirinkau prekybininko profesiją pas Joną Laskauską ir Kooperatyve "Aruodas". Dalyvavau Šaulių Sąjungos gretose. Kultūriniai pomėgiai, sportas ir - neužmiršamos širdžių vilionės...Karas, vestuvės, šeiminio gyvenimo pradžia, Raudonųjų ir Rudųjų okupacijos, rezistencija pogrindyje, pakartotinas Raudonųjų ordų antplūdis, skaudus su gimtąja žeme atsiveikimas. Tėvynės netekimas, svetimi kraštai...Svetimųjų malonėje, prieš akis - juoda nežinia. Visa tai, lyg skubanti filmo juosta, prabėga pro mano akis.

Mūsų šeimoje nebuvo įpročio švęsti gimtadienių, vardadienis būdavo minėtina diena. Tačiau Tėtis ir Mama neužmiršdavo savo vaikams priminti gimtadienio. Ta proga Motina iškepdavo pyragaitį, Tėtis dažniausiai iš spintelės išsiimdavo stiklinį grafinuką, išpildavo taurę stipresnio ir, prieš išlenkiant, palinkėdavo augti, būti stipriam, mylėti tėvus ir Tėvynę. Neužmiršdavo mano gimtadienio ir Onutė. Tą vakarą sukvėsdavo Nelę, Praną, Vitalijų ir sesutę Levutę, paruošdavo stalą, ir taip atšvėsdavom mano gimtadienį. Paskutinį kartą jau ir su dukrele Rimute buvome kartu, kuri tikriausiai neatsimena ir nesuprato, kokia tai buvo diena...

Atsimenu, Motina dažnai kalbėdavo, kaip Pirmojo Pasaulinio karo metu, artėjant vokiečiams, rusų kariuomenės įsaku nuo artėjančio fronto turėjo pasitraukti į Rusiją. Pastraukę prie Sebežo gyvenančių giminaičių. Pagal tos vietos papročius, kai kūdikiai sueidavo vieneri metai amžiaus, susirinkdavo kaimynės, atnešdamos dovanų ir, norėdamos sužinoti vaiko ateitį, ant stalo padėdavo knygą, degančią žvakę ir pinigą. Stebėdavo, ką vaikas pirmiausia palmsiąs, tad prie to ir turėsias palinkimą gyvenime. Knyga reiškė - bus mokytojas, deganti žvakė - šventikas, pinigą - seksis prekyboje. Aš esą pirmiausiai paėmęs knygą ir pinigą, o nuo degančios žvakės pasitraukęs. Sunku patikėti, kad išpranašauta, bet mano gyvenime knyga - man vertingiausias daiktas. Deja, šiuo metu nė vienos prie savęs neturiu, jos visos liko su kitais daiktais pakastos po žeme, Tėvų namuose Jurzdike. Tikriausiai, jos ten ir sunyks... Ar berasiu jas, kai grįšiu, ir ar grįšiu? O, tas karas, žmonijos baisioji nelaimė! Krūtinėje pasidaro taip skaudu, akys tvinsta ašaromis, taip norisi išsiverkti, rodos, tada būtų lengviau.

Savo dienoraštyje šią dieną pažymiu išskirtinai. Jaunimo kambaryje pasigirsta akordeono garsai, ir Skrebučio vedama daina apie paliktuosius namus ir žaliame sodne vaikstančią mergaitę, renkančią gėles. /b.d./

JAM BUVO 25-ERI

Mano vaikystė prabėgo prie Sudargo, prie tos aukštumėlės, kurią 3½ mėnesio "lygino" dvi galingos jėgos - rudasis fašizmas ir raudonasis komunizmas. Sudargas liko gyvas. Gyvi ir mes, kurie prieš 50 metų raudonųjų "palaiminti", išvykome į tolimąją Tadžikiją, į mazai apgyventą Vachsos upės slėnį.

1945 m. balandžio 22-25 d. (tiksliau naktimis) buvome suimti ir įvairiais keliais suvežti į Kauno geležinkelio stotį, o iš čia - į Tadžikiją. Vienuolika metų išbuvoome teisės vadintis žmonėmis ir tik 1956 m. galėjome grįžti į Lietuvą.

Ten žuvo ištisos šeimos. Žuvo daug ir mano giminaičių, bet mano brolio-Richardo Seferlio mirtis buvo trage dija mūsų šeimai.

Šiomet, balandžio 23 d. sukanka 50 metų, kai į suėmė ir ištremė iš Lietuvos už tai, kad buvo evangelikų liuteronų tikėjimo lietuvis, pavadintas vokiečiu-fašistu.

Jam buvo 23-eji. Jis buvo linksmas, mėlynakis, aukštas, plačiapetis vyras. Tad ir darbo tremty jam skirdavo pagal ūgį ir pečius. Darbo davė, bet duonos duoti pamiršo, tai ir rezultatų ilgai laukti nereikėjo. Jau po metų jis nebebuvo linksmas, stiprus vyras. Rusva oda dengė seniokiškai pakumpusius pečius ir raukšlėtas rankas. Bet ir tada jis tikėjosi kada nors pamatyti Tėvynę ir socialiai pavargti duonos. Deja, svajonė neišsipildė.

Jis mirė 1947 m. balandžio 5 dieną sunkia bado mirtimi, sulaukęs vos 25-erių. Žemės lopinėli, kur ilsiėjosi jo ir daugelio kitų palaikai, po kelerių metų suarė ir pasėjo medvilnę. Tai buvo dar vienas grūdas į "sovietinės gėrovės" aruodą.

Ema Dovydaitienė
(iš TREMTINYS, nr. 12, 1995, kovas).

UŽVENČIO TERORISTAI

Žemaitijoje, netoli Užvenčio, Minupių k. pokario metais gyveno dvi moterys - Marceijona Šimkienė su dukra Ona. Užvenčio stribai, po kaimą slampinėdami, namine gerdami, "pavargdavo", o grįžti į Užventį - dar 5 kilometrų. Be to, kam pėstime eiti. Užeidavo pas tas dvi moteris ir, grasindami ginklais, priversdavo Oną Šimkutę juos vežti. Kartą pritrūkusi kantrybės, Ona išdriso paklausti, kodėl būtent ji privalo juos naktimis vežioti. Atsakė jai aiškiai: "Todėl, kad jūs iš banditų giminės, jūsų dėdė, trys pusbroliai ir dvi pusseserės - banditai, o Tarybų sąjungos priešas brolis Krizostomas nuo 1940 m. kali lageryje.

Kai 1946 m. gruodžio 8-osios naktį vėl ginkluoti vyrai pradėjo belstis pas miegančias moteris, Ona Šimkutė greitai šoko iš lovos ir pasislėpė. Išiveržė į vidų, puolė prie Onos lovos. Radę ją tuščią, bet dar šiltą, vyr. stribas Čilinskij išvarpė ją automato kulkomis. Gaujai vadovavo pats Užvenčio seniūnas Klimasauskis. Jis nusprendė, kad reikia padegti trobesius, ir šį baisų darbą vykdė pavadė jį lydėjusiems stribams, o pats Šimkienės arkliu nuėjo į Užventį. Vadovaujami Čilinskij, likę stribai, neskubėdami, šaltakraujiškai padegė visus trobesius. Tą baisiąją naktį sudegė Šimkų sodyba su visu sunkiai per daugelį metų kauptu turtu.

Abi pusnuogės moterys išsoko iš degančio namo pro langą ir, dūmų dengiamos, nušliaužusios į artimiausio kaimyno daržinę, pasislėpė šiauduose. Drebedamos iš šalčio ir baimės, jos tūnojo visą naktį. Ankstų rytą į nelaimingąją sodybą atvyko visa Kelmės NKVD kareivių igula. Leitenanto vadovaujami kareiviai kelias valandas degesiuose ieškojo partizanų slėptuvės. Niekas jų po to neiškojo, nesuėmė. Gerų kaimynų padedamos, liko čia gyventi kaip padegėlės.

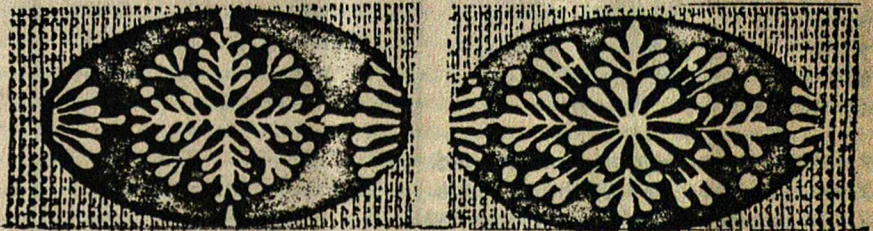
Po poros metų mūsų partizanai sučiupo seniūną Klimasauskį ir pasmerkė jį mirti. Žiaurusis stribas Čilinskij buvo nuteistas 8-eriems metams lagerio už kriminalinį nusikaltimą - ten ir žuvo.

Krizostomas Šimkus
(iš TREMTINYS, nr. 12, 1995, kovas.).

Kazys Binkis

T U L P Ė S

Raudonos, margos, gelsvos, baltos
Pražydo tulpės visos kartu.
Vėliavos iš žolių iškeltos
Raudonos, margos, gelsvos, baltos...
Kad nebegrižtų naktys šaltos
ir pievų kruša neužbertų, -
Raudonos, margos, gelsvos, baltos
Pražydo tulpės visos kartu.

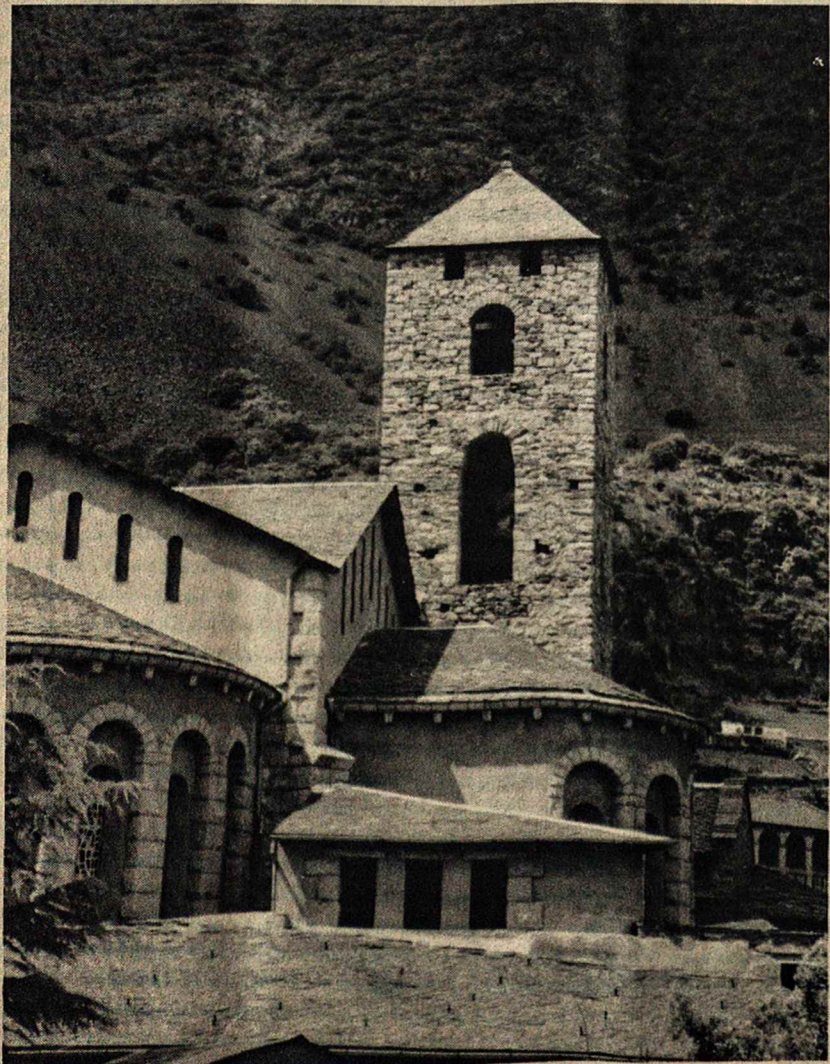
zuose sklypuose kai kur matėsi pasodinto tabako. Bent pro kelias vietas pravažiavom, kur padaryti žiemos sportui slidinėjimo takai nuo kalnų su pakabiniais ant lynų lopšeliais užkelti slidinėtojus į kalną. Saulėta diena ir šiandien, bet temperatūra tik 15°C.

Pakelėje, viename kaimelyje sustojam, ir šoferis paskelbia, kad čia stovėsime 10 minučių, ir nueina į restoraną. Slėnyje išsistatę kaimelis su viena gatve, kur yra eilė krautuvii, restoranas ir viešbutis. Matosi, kad ir čia vyksta nauja statyba, nes stovi aukšti kranai. Pro pagrindinę gatvę, kur sustojęs autobusas, pravažiuoja šlavimo mašina, kuri valo gatves - visai kaip dideliame mieste, visas labai moderniškai.

Netrukus per kalnus ir slėnius vingiuodami paliekame Andorą. Pasienyje, autobusui sustojus, ilpės Prancūzijos žandaras, žvilgtelėjo į keleivius ir liepė šoferiui važiuoti tolyn. 10:00 val. ryte pasiekiam La Tour de Carol stotelę, kur laukėme traukinio. Autobusu kelionė per Andorros kalnuotą kraštą užtruko dvi valandas.

Elektra varomas traukinys jau buvo perone pastatytas tik atbulai, nes buvo ne traukiamas, bet lokomobilio stumiamas. Patogiai tęsėm kelionę ritmiškai ratams dundant o per posūkius ir vingius, gailiai cypiant. Per tuos posūkius matėm visą sastatą su keletu vagonu, išsirangiusi kaip koki ilgą žaltį. Gražus ir vaizdingas traukinio vaizvas per Pirenėjų kalnus, slėnius ir slautus, apaugusius medžiais. Nuo Foix kalnai mažėja, ir įvažiuojam į platų slėnį. Traukinys dabar neria pilnu greičiu ir po trijų valandų pasiekiam Toulouse. O pusvalandį palaukę, persėdam į Paryžiaus greitąjį traukinį, kuriuo pabaigiam kelionę į Andorros valstybę.

ANDORRA - PIRĖNĖJŲ KALNUOSE SLYPINTIS KRAŠTAS Stasys Dalius /tęsinys/

Andorros sostinės bažnyčia
Nuotr. St. Daliaus
1995. IV. 11

Mieste vyksta daug naujų statybų, kur iškelti kranai dirba, dūzgia, burzgia įvairiais balsais. Triukšmas ir automobilių dūmai bevaikšciojant lenda erzindami į nosį ir gerkle, net sunku kvėpuoti. O mašinų srautas nesustoja - mai juda gatvėmis vis daugiau teršdami orą. Po miestą kursuoja nauji autobusai, tie gal mažiau išmeta tų dujų. Čia daugiausia suplaukia svetimų kraštų automobilių, negu pačių andoriečių. Aikštelėse ir gatvėse išstatyti staliukai sėdėti ir atsigaivinti gėrimu. Iš didžiųjų maisto krautuvii žmonės nešasi krepšius, prisipirkę cigarečių ir degtinės, nes čia viskas yra pigiau ir traukia tuo pasinaudoti.

Nueinu beveik iki pabaigos tos prekybinės gatvės, kur stovi kita akmeninė bažnyčia su aukštu bokštu. O toliau už jos matosi kylantys garai. Tai karšti šaltiniai su mineraliniu vandeniu, kurie panaudojami reumato ir odos ligų gydymui. Nuo čia pasižvalgys, tenka pasukti atgal. Pakeliui dar randu McDonald tarptautinį restoraną, kur užsuku pažiūrėti kokios kainos šioje valstybėlėje. Kainos visai prieinamos, ir daug žmonių sėdi prie staliukų. Su mano bendrakeleiviu Jonu, kai išeiname, tai vis pasimetame, nes jis dažnai su filmavimo aparatu kur nors į šalį nusuka ir taip išsiskiriam kitais keliais eidami. Ir dabar, gerokai pavaiškčiojęs, grįžęs į viešbutį, jo nerandu, tik vėliau parsiranda džiaugdamasis, kad daug naujo pamatęs ir nufilmavęs.

Liepos mėn. 15 d. ketvirtadienio rytmetį kraustomės iš "Novatel" viešbučio, nes 7:30 val. ryte autobusas išeina iš La Vella į geležinkelio stotį Prancūzijoje. Atėję į viešbučio rąstinę, turim ieškoti budinčio tarnautojo, nes kažkur ilindęs, turbūt dar miegojo. Atėjęs mieguistas, ilgai nesusigau do su apmokėjimu už kambarį, spaudydamas kompiuterio klavišus. Ilgai jam besikrapstant ir negaunant rezultato, padėdam pinigų ant stalo ir nelaukiam kvito, bijodami, kad galim pavėluoti į autobusą. Iki autobuso sustojimo vietos dar gabalas kelio, nes reikia gatvę lipti į kalną. Skubėdami atžygiavom laiku, ir dar turėjom kiek palaukti, kol autobusas pasirodė.

Autobusu važiuojam bent 10 žmonių ta pačia kryptimi kaip ir atvykstant. Vėl vingiuojame per kalnų posūkius, žvelgiam į aukštus Pirenėjų kalnus. Viename kalno šlaite matosi besiganančių kėletas karvių ir arklių. Ma-

KANADOS LIETUVIŲ FONDO METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyks

1995 m. gegužės mėn. 6 d. šeštadienį, 10 val. ryto

Toronto Lietuvių namuose,

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A8,

III aukšte.

Registracijos pradžia 9:15 val.

Sveikinimai Šv. Velykų proga!

KLFondo Taryba

Lietuvių Namų Žinios

• LN kovo 26 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 215 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 3 iš Kauno. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys R. Juodis.

• Naujos LN narės: Vida Dirmantaitė ir Diana Stanus.

• Balandžio mėn. 2 d., sekmadienį 12:30 val.p., Ontario Pilietybės ministrė E. Ziembą lankėsi LN ir dalyvavo naujo keltuvo atidarymo iškilmėse.

• LN Moterų Būrelis ruošia VELIKINIUS PIETUS balandžio mėn. 23 d. Vyks ir įdomi programa, atkeliaus ir Velykų Senelė.

LN Moterų Būrelio valdybą sudaro: pirm. A. Jankaitienė, vicep. B. Abramaitienė ir L. Pocienė, išd. V. Grybienė, sekr. G. Butkienė. Revizijos komisija: A. Byškevičienė, B. Jankauskienė, D. Zakarevičienė.

• LN balandžio 2 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 180 žmonių. Svečių

knygoje pasirašė Ontario Pilietybės ministrė E. Ziembą, Ontario pilietybės administratoriai Julius Deutsch ir Krystyna Randall; Albina Bakytė-Norkus iš Floridos, JAV, Kauno miesto meras Arimantas Račkauskas su Ponia, 2 iš Rumšiškių, 1 iš Vilniaus. V. Priščiūnaitė iš Ottawos.

Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys J. V. Šimkus. R. Juodis, LN valdybos narys pristatė min. E. Ziembą, kuri buvo pakviesta keltuvo atidarymo iškilmė.

• Balandžio mėn. 2 d. visuotiniame LN narių susirinkime dalyvavo 174 nariai. Pirmininkavo St. Kuzmas, sekretoriavo: Br. Stundžia ir L. Pocienė.

Buvo išklausti pirmininko, išdinininko, stovybos ir remonto, svetainės LOKIO, visuomeninės veiklos, švietimo fondo ir revizijos komisijos pranešimai. Vyko gyvos diskusijos. Buvo priimtos 1994 m. apyskaitos ir 1995 m. sąmatos tvirtinimas.

Į valdybą aklamacijos būdu išrinkti V. Drešeris, dr. G. Ginčauskaitė, R. Juodis ir E. Steponas.

Į revizijos komisiją taip pat aklamacijos būdu išrinkta Aldona Biškevičienė. Susirinkimas baigtas Lietuvos Himnu.

• Sekmadienio popiečių metu parduodami iš Lietuvos oro paštu gaunami dienraščiai.

• LN Kultūrinė Komisija persiunčia išeivijoje išleistas knygas Lietuvos bibliotekoms. Tuo reikalu prašo kreiptis į Vyt. KULNĮ, tel: 416-769-1266.

• MOTINOS DIENOS pietus gegužės mėn. 14 d. rengia Toronto Lietuvių Namuose LN Vyrų Būrelis.

MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE

Š.m. kovo mėn. 25 d. Toronte, Anapilyje, įvyko KLB mokytojų suvažiavimas. Jame dalyvavo apie 50 mokytojų iš Toronto, Montrealio, Londono, Ottawos, Hamiltono ir Calgary miestų. Montrealio lietuvių mokyklai atstovavo J. Adamonytė ir I. Gėdrikiene. Suvažiavimo tikslas buvo susirinkti visiems Kanados lietuvių mokyklų mokytojams ir aptarti mokymo planus, pasidalinti patirtimi, patobulinti švietimo programą, pasidžiaugti savo laimėjimais bei pasidalinti savo sunkumais.

Suvažiavimą atidarė švietimo komisijos pirmininkė Giedra Paulionienė. Ji pasveikino visus susirinkusius ir pakvietė kun. Vytautą Velertą invokacijai. Po invokacijos sekė PLB švietimo pirmininkės - Mildos Lenkauskienės ir KLB krašto valdybos pirmininko - Algirdo Vaičiūno sveikinimai. Po šių pasisakymų mok. Aušra Karkienė pristatė neseniai išleistą A. Rinkūno knygą.

Po to buvo pristatyta suvažiavimo prelegentė Rauda Rautins-Dickinson Toronto Board of education mokytoja ir vice direktorė of Market Lane Public School. Jos specialybė - prancūzų kalba ir antros kalbos dėstymo metodologija. Ji yra daugelio vadovėlių autorė ir švietimo programų vadovė. Jos pasakaita vadonosi "Mokytojavimas be ašarų". Kiekvienam dalyviui ji paruošė savo išsamų paskaitos konspektą "Strategies for teaching lithuanian to primary learners". Visi su dideliu įdomumu klausėsi pranešos turtingo pasakojimo, nes ji pateikė daug praktinės ir vaizdinės medžiagos, o paskaitos pabaigoje Rauda surengė trumpą seminarą mokytojams.

Montrealio lietuvių mokyklos mokytojai iš kairės: Joana Adamonytė, Inga Gėdrikiene, Arūnas Staškevičius, Silvija Staškevičienė ir Asta Staškevičienė.

Po šios paskaitos visus dalyvius pradžiugino trumpa muzikinė pertraukėlė - dainavo Maronio mokyklos rinktinis choras ir skambėjo kanklių vienetas.

Po gausių ir skanių pietų vėl mokytojai susirinko prie savo stalų. Buvo padaryti 5 pranešimai. Pirmasis švietimo komisijos pirmininkės G. Paulionienės "Atlikti darbai ir ateitis". Buvo paminėta, jog mokinių skaičius mokyklose mažėja: 1992 m. Kanadoje lietuvių mokyklas lankė 420 mokinių ir 52 suaugusieji lituanistiniuose kursuose, o 1994 m. iš viso - 368, o lit. kursas lankė 38 suaugę. Po to G. Paulionienė išvardino visus 1994 m. atliktus darbus: buvo išleistas Kanados lietuvių mokyklų metraštis; iš Lietuvos atvežta vadovėlių; V. Dailydienės ir V. Baliūnienės sąsiuvinis "Mano šeimos genealogija", jau ne tik naudojamas, bet Lietuvoje atspausdintas 40,000 tiražu; atspausdintas tu pačių autorių redaguotas sąsiuvinis "Darius ir Girėnas". Daiva Čičinskienė iš Lietuvos mokė mokytojus ir mokinius kankliuoti.

Šiuo metu KLB švietimo komisija yra iškviesti šokių mokytoja, choreografe Laima Kirieliene, o pats svarbiausias ateities projektas - Vaikų šventė, kurią G. Paulionienė skatina visus 100% įsijungti.

Antras pranešimas buvo Hamiltono mokyklos vedėjos O. Stanevičius "Švietimo programos sudarymas". Atsivėlgiant į Kanados lietuvių mokyklų mokytojų metodiką ir praktiką, ji pateikė švietimo programos vystymosi kryptis. Visi dalyvaujantieji buvo supažindinti su preliminariniu O. Stanevičius planu. Šis planas buvo vėliau diskutuojamas mokytojų grupėse.

Trečias pranešimas - V. Juozaitytės "English to the Baltic". Ji papasakojo apie 3 metų projektą - anglų kalbos metodologinius kursus Lietuvoje. 1994 m. jį buvo praversti Šiaurės mieste, šiais metais jį numatomi Kaune.

Ketvirtasis pranešimas buvo padarytas mok. R. Kurienės "Vaikų šventė", kuri įvyks š.m. spalio mėn. 14-15 dienomis Toronte. Tai ne tik vaikų, bet ir didelės mūsų šeimos šventė. Šventės pavadinimas - "Vaikai - mūsų ateitis ir viltis". Į šią šventę kviečiami ne tik lietuvių mokyklų vaikai, bet ir visi kiti lietuviškai ir lietuviškai. Jau žinoma, kad šią šventę atvažiuos vaikai iš JAV, iš Clevelando miesto. Šven-

tės kvieslys yra Meškiukas Rudnosiukas, kuris aplankys visas lietuvių mokyklas šį pavasarį arba rudenį.

Penktasis pranešimas - V. Baliūnienės: "Šeimos genealogija". Šio darbo tikslas buvo skatinti mokinių kūrybingumą, praplėsti vaikų žodyną ir akirati ir bendradarbiauti su tėveliais ir seneliais.

Kai pranešimai buvo baigti, mokytojai susiskirstė į 3 grupes pagal turimų mokinių lietuvių mokyklose amžių ir tęsė darbą. Jie nagrinėjo 1994 m. suvažiavimo išvadas, naujų metodų pritaikymą dėstant lietuvių kalbą, davė pasiūlymus, įvertino sutelktą medžiagą. Buvo pasiūlyta nauja tema Kanados lietuvių mokyklų metraščiui "Vaikų šventė".

Suvažiavimo pabaigoje kalbėjo G. Paulionienė. Ji padėkojo visiems už atvykimą, kalbėjusiems - už jų pranešimus, organizatoriams už jų darbą ir visų paprasė suvažiavimą užbaigti Lietuvos himnu. Po to sekė vaisės.

Inga Gėdrikiene

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6.50% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 8.50%
6.75% už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
7.00% už 1 m. term. indėlius	1 metų 8.95%
7.25% už 2 m. term. indėlius	2 metų 9.25%
7.50% už 3 m. term. indėlius	3 metų 9.50%
7.75% už 4 m. term. indėlius	4 metų 9.75%
7.75% už 5 m. term. indėlius	5 metų 9.75%
7.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
7.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 7.75%
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
7.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	A smenines paskolas duodame iki \$65,000 ir
8.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line
4.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	of Credit) ir antriejį mortgičią.
7.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
7.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
8.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės draudą)	
4.25% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000	
4.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionių čekių (traveier's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į LIETUVĄ ir į kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antradienį ir trečiadienį nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6.50%	Asmenines paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 6.75%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 6.75%	Nekiln. turto paskolas:
2 metų term. indėlius 7.00%	Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius 7.00%	1 metų 9.00%
4 metų term. indėlius 7.25%	2 metų 9.25%
5 metų term. indėlius 7.75%	3 metų 9.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 7.00%	Su keičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 7.25%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
2 metų GIC-met. palūk. 7.50%	
3 metų GIC-met. palūk. 7.75%	Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.
4 metų GIC-met. palūk. 7.75%	
5 metų GIC-met. palūk. 8.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 4.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.25%	
Taupomąją sąskaitą 3.75%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 4.25%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 10,000 2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 4.00%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

- mortgičių - mokesčių - turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonas (416) 762-4232

Lilija Pacevičienė - telefonas (416) 762-4232

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 2 Jane St., Suite 204 (corner of Jane & Bloor St.) Toronto, Ont. M6S 4W3

Tel: (416) 762-4232, Fax: (416) 762-5588

Sukaktuvinininkas Juozas Šiaučius

Tony Photo Studio

Mūsų lietuvių- telkiniuose, šiame kontinente, laikas savotiškai greitai prabėga, gal ir todėl, kad sukamės ne tik asmeninio gyvenimo, bet ir bendruomeninio verpetuose. Nejučiomis pradėjau nuo 5-čių veiklos minėjimų, švenčiaime jau 30, 40 ar ir 50-ties (kartais ir daugiau) jubiliejus. Asmeninės sukaktys priartėjo prie sidabrinio ir jau auksinio amžiumi pavadintų datų, ar net ir jas pralenkusius...

Nejučiomis priartėjo ir neįtikėtinas 80-mečio gimimo jubiliejus gerai žinomam, nepaprastai veikliam Montrealio ir apylinkės lietuvių telkinio asmeniui - JUOZUI ŠIAUČIUI. Jubilatas buvo pagerbtas anksčiau - 1980 m., gegužės mėn. 17 d., kuomet perėjo į pensininkų luomą. Šiais metais, balandžio mėn. 1 d. artimųjų draugų iniciatyva jis buvo pagerbtas iškilmingu renginiu AV P-jos salėje, 80-čiui. Prie gvardikais papuoštų stalų susirinko, galima sakyti, simboliškai - 80 dalyvių. Įeinantis Sukaktu-

vininkas buvo pasitiktas su gėle ir plovimais. Pagerbimo vakarą pravedė Augustas MYLĖ. Jis įteikė visų dalyvių pasirašytą sveikinimo ir linkėjimų kortelę bei bendrą dalyvių dovaną - rašymo plunksną. Šiomis dienomis viešėjės Montrealyje svečias - Stanislovas GIEDRAITIS, iš Vilniaus, Lietuvos Vyriausybės kadrų sektoriaus vedėjas, apjuosė Jubilata austine lietuviška juosta, tardamas sveikinimą už darbą dėl Lietuvos ir lietuvių.

Sugiedojus "Ilgiausių Metų" dar buvo atskirai įteikta pavieniui dovanų. Augustas Mylė susumavo Juozo Šiaučiaus veiklą pabrėždamas, kad smulkiau nupasakoti užimtų daug laiko, o bendrai - jo darbais kalba patys už save. Jis minėjo, kad: "Jubilata Juozą Šiaučių pirmą kartą pamačiau ir pirmosios pažintys įvyko Anglijoje 1949 m., Manchester'yje. Susitikdavome daugiausia savaitgaliais lietuvių klube posėdžių, parengimų metu, prie šach-

matų lentos ir, kiek rečiau, prie bokalo alaus. Šiomis progomis susipažino arčiau ir sužinojau, kad Jubilatas gimė 1915 m. balandžio mėn. 6 d., prie Šventosios krantų. Užaugo, mokyklą lankė, gyveno ir dirbo Anykščiuose, džiaugdamasis istorinio Anykščių Šilelio, vysk. Baranauko eiliuotai aprašytu grožiu. Atlikęs karinę tarnybą, dirbo-tarnavo Žemės ūkio Kooperatyve ir buvo veiklus šaulių organizacijoje.

1944 m. pasitraukia į Vokietiją, paimamas ir įtraukiamas į Vokiečių "Bau" batalionus įvairiems pagalbiniams darbams. Šis laikotarpis detalai yra paties Jubilato atpasakotas jo išleistoje knygoje "Veidu į Šiaurę", I-joje dalyje.

Į Angliją atvyksta 1947 m., gyvena Manchester'yje, čia palikdamas savo pėdsakus - meniškai išdekoruodamas Lietuvių Klubą. Man, jau gyvenant Kanadoje, 1952 m. prie Manchester'io, Moston Kapinėse, kur Anglijos lietuviai buvo išigiję sau sklypeli, buvo pastatytas, Juozo Šiaučiaus suprojektuotas paminklas Lietuvos Karaliaus Mindaugo krikšto 700 m. sukaktį paminėti (Karalius MINDAUGAS apsikrikštiję 1251 m.).

1953 m. Juozas atplaukia į Halifax'o uostą, atvažiuoja į Montrealį. Be raginimų įsijungia į lietuvių telkinio darbus ir pareigas čia. 1955 m. įstoja Spaudos Bendrovės "Nepriklausoma Lietuva" valdybą. Joje ėjo įvairias pareigas be pertraukos ir šiandien, daug metų buvo ir jos pirmininku.

Veikė ir toliau kaip Lietuvos šaulys: atsikūrus L.S.S.T., Juozo iniciatyva, kitiems prisidedant, įkuriamas Lietuvos Karaliaus MINDAUGO Šaulių Kuopa Montrealyje. 1956 m. su savo geru prieteliu - Klemu Kiaušu (miręs) atidaro medžio dirbtuvę "Baltic Woodwork".

Sekančiais metais jis įsitraukia į Montrealio Lietuvių Bendruomenės valdybą (tada vadintasi "Seimelio Prezidiumas"). Taip pat tapo Kanados Lietuvių B-nės Krašto Tarybos nariu. Būdamas Seimelio Prezidiumo p-ko pareigose didelėmis pastangomis prisidėjo prie sumanymo gauti Lithuania vardu gatvę Lasale. Jis dirba kasininko pareigose S.L.A. Kuopoje, taip pat stovyklos "Baltija" valdyboje. Įsijungia į Lietuvių Karių Veteranų Sąjungą RAMOVĖ, kur kelintą kadenciją pirmininkauja.

1966 m., steigiant Lietuvių Žvejų-Medžiotojų Klubą NIDA, buvo vienas iš 4-ių steigėjų, pirmas Klubo pirmininkas; Jaunųjų Talentų organizatorius.

Jau man buvo žinoma, kad moka spardyti futbolą, žaidžia šachmatais, gali parašyti, paskaityti, nesunku jam įvairiomis progomis pakalbėti, turi gabumų bendruomenės išsivijose

gyvenime veikti, įvairus menas jam nesvetimas, bet, įsisteigus NIDOS Klubui, nustebau, kad ir žuvaiti buvo pramokęs Šventojel!

Tarnavęs Anykščių Kooperatyve, įsigijo geros patirties ir žinybą panaudojo, būdamas per 30 metų Lietuvių Banko LITAS Montrealyje Revizijos Komisijoje.

Visų suminėtu organizacijų, institucijų valdybose vien tik skelbtis ten esant, būtų Juozui nepriimtina. Visas savo prisiimtas pareigas jis atlieka pilnai, sąžiningai, nes toks yra jo motto.

Visose organizacijose Jubilatas atliko daug darbo savo laisvalaikio, bet nemažiau darbo jis įdėjo ir į Šaulių Kuopos veiklą. Paminėsiu tik keletą: suorganizavo 1968 m. Didžiąją Meno Tautodailės Parodą čia, šioje salėje. 1969 m. suruošė sceninius renginius "Subatvakario Montažai", 1970 m. - "Praamžių Vainikas", 1973 m. - "Šiaurės Pašvaistė". Vykstant Lietuvių Dienoms EXPO paviljonuose, jam vadovaujant, vyko kelios rankdarbių parodos.

Montrealio AV P-jos bažnyčioje matome Juozo Šiaučiaus kūrinių Paminklinę Lentą "Žuvusiems už Laisvę". Mississaugoje, Šv. Jono Lietuvių Kapinėse puikuojasi jo suprojektuotas ir jo pravesto vajuos dėka, paminklas "Žuvusiems už Lietuvos Laisvę". O kur dar daug jo atliktų medžio drožinių, koplytėlių, kryžių, lėkščių, medžio paveikslų. Jis daug padėjo pertvarkant šaulių būstinę čia, atidarant Biblioteką, kurioje buvo virš 1.000 knygų (dabar jos visos išsiųstos į Lietuvą).

1977 m. Juozas Šiaučius išrenkamas VILNIAUS Šaulių Rinktinės Kanadoje pirmininku (dabar privertas vadintis vadu). Šaulių Sąjungos Centro Valdyboje - vicepirm. pareigose Kanadai; Centro Garbės narys; L.K.MINDAUGO Šaulių Kuopos Garbės šaulys.

Matome jį Spaudos Kioske kas sekmadienį, kur užėję rasite ir į jus žiūrinčių išsivijose išleistų knygų, žurnalų, laikraščių, atvirutes, įvairius metalinius, popierinius lietuviškus ženklus, paveikslus, žemėlapius, kurie laukia, kad kas parsineštų į savo namus.

Mūsų gerbiamas Jubilatas Juozas Šiaučius prisidėjo savo rašiniais ir prie "Lietuvių Enciklopedijos", Br. Kviklio "Mūsų Lietuva" serijos, L.S.S.T. VILNIAUS Šaulių Rinktinės Kanadoje metraščio redaktoriaus, kelių išsivijos lietuvių laikraščių bendradarbis, Kanados Lietuvių Žurnalistų Sąjungos narys.

Savo išleistoje knygoje "VEIDU Į ŠIAURĘ" jis pasakoja, pasinaudodamas savo dienoraščiu, apie pasitraukimą į Vakarus, dabar baigia spaudai paruošti II-ją dalį "Veidu į Šiaurę-Dienos Vakaruose". 1990 m. Kanadoje buvo išleides

PADĖKA

Šv. Elzbietos D-jos suruoštame renginyje, š.m. balandžio 2 d., dešrų išpardavimo metu buvo gauta pelno \$1,721.39.

Pelnas bus sunaudotas siuntiniams, skirtiems Lietuvos vaikams našlaičiams.

Ypatinga padėka už parėmimą Albinai ir Jonui Zienkams ir darbininkams:

Asipavičius Lena,
Astrauskas Albina,
Budvila Emma,
Dasy Jenny ir Albertas
Glaveckas Onutė,
Norkeliūnas-Hanusiak Julie,

Meilutis Birutė,
Rašytinis Albina,
Ruzgaitis Wenda,
Tautkus Matilda,
Tušas Aurelia.

Dar kartą didelis AČIŲ Visiems -

Šv. Elzbietos Dr-jos Komitetas

savo pirmąją poezijos knygą "Gimtos Žemės Sauja".

Dėkodamas jums už atidumą, klausant mano Jubilato pristatymo, norisi ir reikia dar priminti, kad būnant visose šiose pareigose, Jubilatai nepasisekė visiems įlikti, bet ir jokiam mirtingam žmogui dar nėra tai pavykę.

Nors Tave, Jubilatai, slegia metų našta, žinome, kad Tu dar nepasitrauksi iš visuomeninio darbo ir tokių, kaip Tu, Jubilatai, išsivijai labai reikia.

Lieka tik paprašyti Aukščiausiojo, kad duotų dar daugelį metų, jėgų, sveikatos, kur Tu begyventum, kuomi beužiisimtum.

Ačiū, Jubilatai, už idėją darbą, atliktas pareigas. Tačiau - nesi dar nuo jų atleistas."

Buvo perskaityti, pasakyti ar perduoti sveikinimo žodžiai. Pirmasis pasveikino AV P-jos kleb. kun. J. Aranauskas, SJ, KLB Montrealio A-kės pirm. A. Staškevičius, "NL" red. B. Nagienė, VILNIAUS Šaulių Rinktinės, L.K.MINDAUGO Šaulių Kuopos vardu - Aug. Mylė, L.K.V. S-gos RAMOVĖS - B. Kirstukas, Žurnalistų S-gos vardu - D.N. Baltrušonis, RŪTOS Klubo - Br. Staškevičius, Jūrų Šaulių Kuopos vardu - Aug. Mylė.

Vakarienes bufetas buvo puošnus, įvairus ir skanus, BRIEDIS - dosnus, kavutė karšta ir kvapi, saldumynai - geri. Įneštas ir gimtadienis tortas su uždegtomis žvakutėmis. Sportiškai užpūtes visas žvakutes, žvalų ir šiltą žodį pasakė pats Jubilatas, visus pavadindamas broliais ir sesėmis, nes taip susiklostė jausmai per bendrą dešimtmečių darbą šiame telkinyje.

Jo geras Lietuvos istorinių įvykių žinojimas, gera ir atmintis, skatinimas išlaikyti tradicijas ir tautinius simbolius bei ritualus, reikšmingai prisidėjo prie mūsų visų veiklos čia. Tad ir mes galime jį pavadinti Broliu. Birutė Nagienė

Mieli montrealiečiai,

Didžiojo Penktadienio proga, Montrealio miesto savivaldybė ir Raudonasis Kryžius kviečia paaukoti kraujo. Ši tradicija gyvuoja 40 metų.

Šiomet ypač trūksta kraujo "Blood donor" klinikose, ir kviečiu Jus būti dosniais.

Miesto Tarybos darbuotojai pasitiks Jus Rotušėje balandžio mėn. 14 d., 10 val. r. - iki 8 val. vakaro.

Dėkoju visiems, kurie suteiksite gyvybės dovaną ir naują viltį tiems, kuriems to labiausiai reikia.

Pierre Bourque
Mayor.

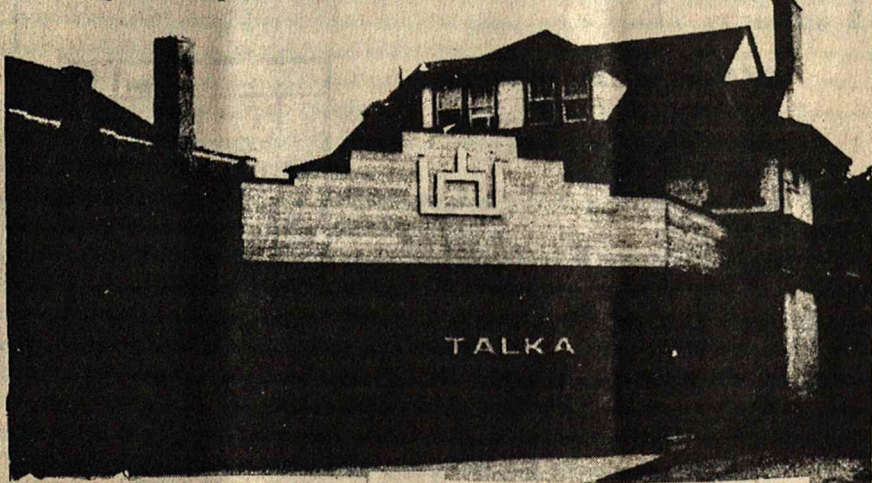
Music and entertainment
Free parking across
from City Hall

Ville de Montréal

Montréal City Hall
275 Notre-Dame Street East
Information: 872-3355
Champ-de-Mars

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA". LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sask. iki... 4.50%
santaupas 3.00%
kasd. pal. taupymo
sask. 2.50%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 6.75%
180 dienų indėlius 7.25%
1 m. term. indėlius 7.75%
2 m. term. indėlius 8.00%
3 m. term. indėlius 8.00%
4 m. term. indėlius 8.00%
5 m. term. indėlius 8.25%

RRSP ir RRIF
(Variable) 3.50%
1 m. ind. 7.75%
2 m. ind. 8.00%
3 m. ind. 8.00%
4 m. ind. 8.00%
5 m. ind. 8.25%

Darbo valandos: pirmadieniais, antraadieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

IMAME UŽ:

PASKOLAS
Asmeninės nuo 13.25%
nekiln. turto 1 m. 9.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų

apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės

drauda pagal santaupų

dydį iki \$2,000 ir

asmeninių paskolų

drauda iki \$25,000.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave

Chateauguy, Que., Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

MIRUSIEJI:

● **STELLA STANKŪNIENĖ-NORVILAITE**, 95 m., mirė kovo 27 d. ligoninėje. Liko sesuo Marytė, giminaičiai Lietuvoje ir Montrealyje. Palaidota iš Lietuvių Šv.Kazimiero P-jos bažnyčios. Užuoja artimiesiems.

● Karolinos /OTTAITĖS/ ir Francis OBUCHOWICZ pirmagimė dukrelė pakrikštyta AV P-jos bažnyčioje ERIKA-OLIVIA-ANICETA vardais. Šeima gyvena Mississauga, Ont. Sveikiname!

● Atėjus pavasariui- sniegas nutirpęs, varnėnai sujudę ir nebesimato botų bei šiltųjų paltų. Galima sakyti, kad žiemą "pribai-gė" Montrealeo lietuvių klubo NIDA žvejai savo žiemos turnyrų, skautai savo tradicine žiemos sto-vykla, pavasarišką nuotaiką sukėlė kovo mėn. 26 d. popietėje netikėtai koncer-tavę du jauni muzikai - pianistas Gytis Cinauskas ir jo kolega violončelistas Eric Huetter, atvykę Kana-don tobulintis ir koncer-tuoti Austrijos Ambasados ir McGill universiteto Mu-zikos fakulteto patalpose.

Tad- nenuostabu, kad mūsų telkinio gyventojai atgijusiomis nuotakomis ruošiasi ir artėjantiems svarbiems jubiliejams, tra-dicininiams renginiams. Laik-raštis NEPRIKLAUSOMA LIETUVA-mini savo 55-tuosius leidimo metus tra-dicininiu Spaudos Vakarų BALANDŽIO MĖN. 29 d., šeštadienį. LKB MONTREA-LIO A-kės VISUOTINAS NARIŲ SUSIRINKIMAS vyks BALANDŽIO 30 d., 12 val.

AV P-jos saleje. KANADOS LIETUVIŲ TEATRŲ renginys vyks GEGUŽES mėn.5-6 d.d. "BIRŽELIO 25 d. AV P-ja švenčia trigubą sukak-tį:40 m. nuo bažnyčios atidarymo; AV P-jos Cho-ras mini savo 45-metį, kai pradėjo giedoti dar nuomojamoje bažnyčioje Williboard gatvėje; kleb. Tėv. J.ARANAUSKAS šven-čia savo kunigystės 50-mečio sukaktį.

Montrealeo telkinio laikas dar nesugrauzė ir nesužlugdė, ir šiemet visi vėl susitikime ten, kur mums svarbu paminėti įvykius, sukaktis,mūsų vei-kėjus.

● Inga GEDRIKIENĖ ir Joana ADAMONYTĖ daly-vavo Kanados Lituanistinių mokyklų ir Kursų Mokytojų SUVAŽIAVIME Mississauga, Ont.,kovo mėn.25 d.

● Helen (JANKUTĖS) ir Robert MIMÉAULT dukrelė pakrikštyta AV P-jos baž-nyčioje Michelle-Josie var-dais. Sveikiname!

DĖMESIO !!!

Š.M. BALANDŽIO 29 D.,
ŠEŠTADIENI, 6.30 V.V. AUŠROS
VARTŲ PARAPIJOS SALEJE IVYKS

55 METŲ JUBILIEJINIS
LAIKRAŠČIO

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

SPAUDOS VAKARAS

MENINĖJE PROGRAMOJE:

MONTREALIO MOTERŲ DAINOS VIENETAS "AUŠRA",

PASIRODYS SOLISTAS A. KEBLYS,

ŠAUNI J. ŠULMISTRO ŠOKIŲ MUZIKA,

SKANI P.PAULAUŠKO VAKARIENĖ,

VEIKS BARAS BEI LOTERIJA

GARBINGO JUBILIEJAUS PROGA - LAUKIAME JŲSŲ !

ĮEJIMAS - \$15.0

RENGIA "NL" VALDYBA

● Š.m.balandžio mėn.2 d., lietuvių Šv.Kazimiero šventovėje, prieš 11 val.pamaldas vyko Visuotinė iš-pažintis- Susitaikymas su Dievu. Ta proga apsilankė gana daug tikinčiųjų.

Pamaldų metu kleb.dr.F. Jucevičius savo pamoksle gražiais žodžiais apibūdino išpažinties reikšmę bei aiškino maldos "Tėve,mūsų" paskirtį. O kad klebonas moka ir gali sakyti gražius pamokslus, tai mes visi gerai žinome, o ypatingai iškilmingomis progomis.

Po pamaldų tikintieji užėjo į Parapijos svetainę, kur Šv.Elzbietos Draugija buvo sušaukusi susirinkimą. Po to sekė turtingi pusryčiai, kuriuos paruošė Draugijos narės, vadovaujant jos pirm. A.Astrauskienei.

Į pusryčius atsilankė apie 100 dalyvių, visi buvo patenkinti pakilia nuotaika, ant stalų, šalia skanių valgių, buvo padėta ir gėlių.

Pabaigoje visi skirstėsi į namus patenkinti, kad galėjo pabendrauti ir kiekvienas jautė, jog dalyvavo didelėje šventėje, t.y., Susitaikyme su Dievu, jausdami palengvėjimą savo sąžinėse. K.Ambrasas

K.L.B. MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

1995 m. balandžio mėn. 30 d. 12 val.p.p.

ŠAUKIA

VISUOTINI SUSIRINKIMA

Aušros Vartų parapijos salė,

DIENOTVARKĖ:

- pranešimai
- Valdybos ir Revizijos K-jų rinkimai
- Kavutė

Visi maloniai kviečiami dalyvauti!

KLB Montrealeo A-kės valdyba

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATŲ ATSIUNTE:

S.Pundžiuvienė, J.Dalmotas, V.Gečas, V.Kličienė, A.Ruginas, A.Auginas, M.Juodviršis, O.Šablauskienė, P.Kalpokas (2 m.), Jz.Lukoševičius, G.Tetmejeris, Pr.Dikaitis, P.Šukys, Z.Brazauskas, O.Gureckienė (3 m.), A.Staškevičius, A.Žukauskas, A.Barkauskas, H.Jagelavičius, J.Balaišienė, P.Botyrius, B.Kirstukas; J.V.Danys;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATŲ IR AUKA:

\$ 20,- P.Vėžauskas; \$17,- (2 m.) - A.Usvaltas; \$15,- (2 m.)- J.Stankus; po \$10,- J.Arštikaitis, E.Juodkojienė;

"NL" PRENUMERATŲ IR AUKA:

\$30,- A.Zitkienė; po \$10,- A.Burbienė, A.Jonelis; \$5,- P.Lipkė;

"NL" AUKA:

KANTAUTŲ Fondas - \$256.46; J.Kralikauskas - \$250; po \$50,- V.Žilinskas, H.Bitnerienė; po \$20,- Iz.Mališka, O.Čečkauskienė; \$10,- B.Abromaitis. VISIEMS - nuoširdžiai dėkoja - "NL"

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	7.25%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.25%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.25%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sask.	1.00%
1 metų	6.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	7.25%
180 d. - 384 d.	6.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.25%
120 d. - 179 d.	6.00%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	7.25%
60 d. - 119 d.	6.00%	RRIF-RRSP - taup.	3.00%
30 d. - 59 d.	5.00%		

IMA UŽ:

Neklin. turto		asmenines - nuo	10.00%
1 metų	9.25%		
2 metų	10.00%		
3 metų	10.25%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

● KLKM Montrealyje susi-rinkimui kovo 26 d.pirminin-kavo J.Baltuonienė, sekre-toriavo B.Rupšienė. Seselė kio pietus. Pranešė, kad Paulė pravedė pasikalbėji-mą "Gavėnios mintys", surinkta graži suma. Pa-į kuri buvo gyvai reaguota. baigoje- pasivaišinta.

E K S K U R S I J O S I L I E T U V A
Montrealeis - Varšuva - Vilnius
birželio 2 d. kaina \$974.; liepos 21 d. - \$1124.
Į šias kainas įeina aerodromų mokesčiai, Varšu-voje nuvežimas į viešbutį ir atgal, nakvynė, pusryčiai. LOT lėktuvo bilietas grįžimui galioja 6 mėnesius. Parūpinu bilietus kelionėms ištisus metus. Prašome užsirašyti iki gegužės mėn. 1 d., kol yra vietų, pas: L. Stankevičių, telefonas: 669-8834, arba POLTOURS: 521-9910 arba Metro Travel - 761-5878.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnaviną, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu no-rite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų. Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, **TREČIA-DIENIAIS**, nuo 9 val. r. iki 7 val.v. Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

SKAMBINKITE INFOR-MACIJOS IR APTAR - NAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Electricite Ltee

Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ĮILDYMO SPECIALISTAS

102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B. DONNA SVRAKA A.L.B.

PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3601 Belair St., Montreal, Que. H2A 2B3

Tel: 721-9496;

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. PHILIP STULGINSKIS

Dental Surgeon

Dantų gydytojas-Chirurgas
8608 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH

Dantų Gydytojas-Chirurgas

Dr. J. MALIŠKOS biuras
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7

Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS

L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143,

SUN LIFE BUILDING

Montreal Québec, H3B 2V6

Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remoduuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre

Suite 500 A

Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 ch. QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608